

Ekwo-ozi, Polu Deru Nü Ndu Romu

1 ¹Ekwo-ozi ọwa-a shi l'eka mube Polu; onye ejeru Jizosu Kéreshi ozi; bụru onye Chileke kuru ḡe mu bụru onye-ishi-ozi ono; bya abụru onye Chileke hotaru ḡe mu bya ezia ozi-oma iya ono.

²Ozi-oma ono bụ iphe, Chileke shihawaa l'onu ndu mpfuchiru nkiya kwehawaa ukwe iya teke dūhakpowaro ẹnya ẹnya; teme a byakwapho edehawa iya l'ekwo-opfu Chileke. ³Ozi-oma ono bụ k̄e Nwa iya, bụ iya bụ Nnajjuphu anyi Jizosu Kéreshi. A -bya l'abubu, o bụ nemadzụ bụ l'a nwurru iya ọ bụru Nwa Dévidi. ⁴Chileke shi l'ike ono, meru iya ọ bụru onye dù nsø ono; mee ya o shi l'onwu teta dzuru ndzụ egoshi l'o bụ Nwa iya. ⁵Ọ bụ iya b̄e Chileke gb̄e l'eka iya meeru mu eze-iphe-oma ono, bụ k̄e ḡe mu bụru onye-ishi-ozi duru ọha, shikpoo ékameka l̄e mgboko mgburugburu duba l'uzo, ẹphe e-shi kweta; meje iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke g'eeshi nno kutsee ẹpha Kéreshi ono. ⁶Ḡe mu edu ndiphe l'ophu ono b̄e unubē ndu Romu yichakwaa ya; mb̄u unuibē ndu Chileke kuru g'unu bụru k̄e Jizosu Kéreshi.

⁷Ọ ya bụ l̄e mu ede ekwo-a anụ unu g'unu hakota l̄e Romu; mb̄u unubē ndu Chileke yeru obu bya ekua unu; g'unu bụru ndu-nsø. Ḡe Chileke, bụ Nna anyi yee Nnajjuphu ono, bụ Jizosu Kéreshi meeru unu eze-iphe-oma; mekwaapho g'ehu dù unu guu.

Polu epfu k'eje Romu

⁸Iphe mb̄u kpoadà bụ l̄e mu ḡb̄e Jizosu Kéreshi l'eka ekeleru unu Chileke g'unu ha; k̄ele e pfudzuwaru k'ekwekwe, unu kweru k̄e Chileke l'eliphe mgburugburu. ⁹L'o kwa Chileke bụ onye ekebe mu l'anoduje epfurụ iya opfu ẹhu unu eswe l'enyashi m̄e mu -nōdu epfu anụ iya. Ọ Chileke ono b̄e mu gude obu mu g'o ha ejeru ozi k'ezí ozi-oma k̄e Nwa iya ono, bụ Jizosu. ¹⁰Mu anoduje epfu anụ iya sụ g'o gude obu ọmaa ya mee ḡe mu kab̄e kpata ụzo bya agbaphee unu. ¹¹L'ogukpo mu agugu ḡe mu l'unu h̄uma; k'ophu mu e-me g'iphe-oma, shi Unme-dụ-Nsø l'eka rwube unu

eka. Leshi egube ono mee g'obu shihu unu ike. ¹² Mbụ le-a; iphe, mu epfu bụ l'ekweta, unu kwetarụ e-me g'obu shihu mu ike; ekweta nkemu eme-kwaapho g'obu shihu unu ike. Oo ya bụ; anyi eshi nno yeru nwibe anyi eka.

¹³ Iphe, unu a-maru; ụnwunna mu; bụ lę tekenteke bę mu asuje lę mu abyawaa unu agbaphe; ole eshikpoo teke ono bya asụ nta-a bę o nweerupho iphe, akpoşhije mu abyabya. Mu atubeje lę mu a-bya gę mu aharu ndu ndu-unu pfuta yeru Kéreshi gę mu epfukwa iya pho l'ohamoha զո, abükwapho ndu Jiu. ¹⁴ Lę mu jikwa onyemonye ugwo ezi ozi-oma ono. Mu ji iya ndu Gurisu bya ejiru iya ndu abudu ndu Gurisu. Mu ji iya ndu guru ękwo; bya ejiru iya ndu aguduru ękwo. ¹⁵ Noo g'o gude օ nođu agu mu ęgu abya ezi unubę ndu no lę Romu ozi-oma onokwapho.

Ike օphu Chileke gude adzօ ndiphe

¹⁶ L'iphere ezi ozi-oma kę Kéreshi ono ta adükwa mu. Kele օ kwa iya bụ ike, Chileke gude adzօ iphe, bükpoo ndu kwetarụ kę Kéreshi. O gude iya vuru չո adzօ ndu Jiu; ndu ta abudu ndu Jiu nođu etso phę. ¹⁷ L'օ kwa ozi-oma ono bę Chileke gude egoshi apfübekoto nkiya, bụ iya bụ ekweta nkiya, shita l'ishi jasü l'ikpetemazü; bụ iya bụ g'e deru iya l'ekwo-opfu Chileke sụ: "Onye pfüberekoto e-gude ekweta nođu ndzü."

Ikpe, nmarụ ndiphe l'ophu

¹⁸ O bụru iya meru g'o gude Chileke shiwaal imigwe goshi gę ya e-gude oke-ehu-eghu iya mee ndiphe; mbụ oke-ehu-eghu, l'eghu iya nụ lę ndiphe kpörü iya ębo l'afü; tème ephe nođu eme ejo ememe. Ephe gude ejo ememe, ephe eme akpapya օkpobe-opfu ono ishi. ¹⁹ Iphe, gbaru nemadzụ g'o gogo maru iya lę kę Chileke bę dabyiru ęba l'iphu iya; kele Chileke goshiru phę iya l'onwiya. ²⁰ Eshikpoo teke Chileke meru mgboko bę nemadzụ shiwaal l'iphe, Chileke meshiru maru ęgube onye օ bụ օkpobe amaru. Like iya, nyiberu anyibe a-no ojejoje; tème օ bụru iya gedegede bụ Chileke. Oo ya bụ l'ephe ta agofuedu. ²¹ Lę nemadzụ machachaarụ lę Chileke dụ; օphu ephe akwabejedu iya ւibvù l'օ bụ Chileke; օphu ephe ekelejedu iya ekele. O chia iphe, meru nụ bụ l'egomunggo swesihüwaru phę; k'ophu oriri phę búwaa iphe-mmanụ; օ búwaru eme eswe jiru phę obu; k'ophu obu phę gbahüwaru tsükiribaa. ²² Ephe gude l'ephe suru l'ephe maru iphe; kabakpōoro aburu ndu eswe. ²³ Ephe woru ւibvù, e gege akwabe Chileke ono, a-no je adụwaruro aduru ono ye l'azü bya abaaharụ ntékpe eja; ntékpe, e megbaaru օ dụ gę nemadzụ, ta adudu ęka օo-n{o}-beru; օzoo g'enü, ephe l'eli; օzoo g'anü; օzoo g'agwo.

²⁴ Noo g'o gude Chileke parụ phę haa; ephe melahaao ejo ememe, bụ iphe, agu obu phę. Ephe wata eme onwophę njo ememe. ²⁵ Nemadzụ woru iphe, bụ օkpobe-opfu kę Chileke ye l'azü; kweta iphe, bụ սka; bya

awata abarụ iphe, Chileke meru ememe ejá; akwabé iya ùbvù; haa Chileke ono, meshiru iya nü ono; bù onye ọ gbaru kę g'anyi tuje ẹpha jasú lę tuutuutuu lę mịimiimii. Nokwa g'o dū.

²⁶ O bürü iphe ono meru g'o gude Chileke paru nemadzü haa; ẹphe wata aji momomo; eme iphe dū ideyideyi. Kę g'ünwanyi phę haje ejepfu unwoke, bù iphe, Chileke medoru phę; wata ejepfu ünwanyi ibe phę.
²⁷ Nokwapho g'unwoke phę haru ejepfu ünwanyi, bù iphe, gbaru phę nü; egú ejepfu unwoke ibe phę nödu anöduje enwu phę phuruphuru g'oku l'ehu. Nwoke yee nwoke ibe iya wata akwakwa. Ẹphe watanu ahümä urwu, gbaru ɔriri, sweshihuru phę nü l'ehu phę.

²⁸ Sụ-a; eshinu ndiphe te ekwedu amaru iphe, bù okpobe-opfu lę kę Chileke; Chileke paru phę haa; ẹphe nödu arije ɔriri, enwedu ishi; watanu eme iphe, agbaduru phę nü. ²⁹ Ophu ọ dudu egube ejo ememe; me iphe, apfuduru-qtó, ẹphe te emedu; k'ophu oobushihu phę ebushihu l'ehu. Ẹphe nödu aji momomo g'ephe naa iphe, abudu nkephę; edoberu nwibe phę okpoma mgbashi. Enya pfürupfuru paa phę eka l'ehu; ẹphe nödu egbu öchi; esephe opfu opfu bya agho-phe ügho; ẹphe nödu eme iphe-ashị; bya asu-phe asulasu. ³⁰ Ẹphe nödu evu nwibe phę nnu azu; bürü ndu Chileke dū ashị; ndu anöduje eme nwibe phę iphe-iphere l'obu öku; bürü ndu eme nggangga bya etse etsetse. O buerupho g'ephe e-me mee ejo-iphe bę ẹphe anöduje ari; teme ebe ẹphe ekwejedu eme iphe, ne phę lę nna phę pfuru. ³¹ Ẹphe bù ndu enwedu egomunggo; ophu e gudedu ire phę eka. Ẹphe ta aphujeduru nwibe phę obu-imemini; ebe ẹphe enwedu obu-oma. ³² Ẹphe bù ndu machachaarụ iphe, bù ikpe Chileke; maru lę ndu eme egube ejo-iphe ono bù ɔnwu, bù iphe, gbaru phę nü. Ophu ọ budson l'ephe eme nno; obenu lę ndu eme g'ephebedua agbeje dū phę ree.

Ikpe, Chileke nmaru onyemonye

2 ¹Noo g'o gude mu sụ ngu l'i tị gofukwapho gübę onye ophu ekpe onye ɔzo ikpe; onye i bụhabe. Kele ọo iphe ono, iikpe onye ɔzo ikpe iya ono bę i gudekwapho anma onwongu ikpe. Kele gübedula, l'ekpe ikpe emekwapho iphe ono, iikpe onye ɔzo ikpe iya ono. ²Ole ophu anyi makaharụ bù l'ikpe Chileke pfuru-qtó l'ehu ndu eme egube iphe ono.
³Gübę nwòdumeka; ?I dobesu lę teke jiigbarwushije ndu eme egube iphe ono; bya emekwa iya pho l'onwongu; ?i dobesu l'ii-nahụ ikpe kę Chileke? ⁴?Tọo; bù eze odoo ophu paru eka apaa, Chileke emeje; waa l'o bujelu nemadzü -mee iphe-eji l'o paru iya haa; teme ọ nödu anöduje ata nshi shii; ?bù iphemiphe ono, bę i woru nmaa phulaphula? Ophu i madu l'iphe, o gude Chileke nödu emejeru ngu odoo bù l'oome g'izimanu lwa ngu azu; g'i haa eme iphe-eji lwapfuta iya. ⁵Obenu lę nta-a bę i nweru ejo okpoma kwefu ike g'odoo, Chileke eme te eme g'izimanu lwa ngu azu. Oo ya bù l'iime g'iphe-ehuka nkengu ka shii mbóku ikpe ono, Chileke

e-goshi oke-ehu-eghu iya mē g'ikpe nkiya dū, bū iya bū ikpe pfuru-oto ono. ⁶Mboku ono bē Chileke e-bukwa onyemonye nggo lē g'iphe, o meru gbaru. ⁷Ndu taru nshi nōdu eme iphe, dū ree; kukebe ehu acho gē Chileke jaa phē ajaja; kwabē phē ùbvū; bē oo-me g'ephe nōdu ndzū ojejoje; ephe taa nwūhubaedu anwūhu. ⁸Obenu lē ndu ono, bū ndu kwefuru ike ono; ndu ata ngadūru ɔkpobe-opfu nchi; o chia iphe, ephe etso bū iphe, apfuduru-oto; ndu ono bē Chileke a-tū-koshi oke-ehu-eghu iya, paru eka. ⁹Iphe, bū onye emekpoo ejo-iphe bē ehu ta abyadū eburu ebvuru; teme o je l'e-je iphe-ehuka iya. Oo-vuru uze dapfuta ndu Jiu; teme ndu abudu ndu Jiu etsota iya. ¹⁰Obenu lonyemonye, eme iphe, dū ree bē Chileke a-ja ajaja; kwabē iya ùbvū bya emee; ehu adū iya guu jasū lē tuutuutuu lē mij-miimii. Oo-vuru uze meeru iya ndu Jiu; teme ndu abudu ndu Jiu etsota iya. ¹¹Kele Chileke ta adudu onye ooole enyā l'iphu.

¹²Iphe, bükpo onyemonye, amadū ekemu mee iphe-eji bē Chileke a-nmakwa ikpe; ephe alaa l'iyyi; obeta ebe ephe amadū ekemu. Iphe, bükwanu ndu bū ndu maru ekemu bya emeela iphe-eji bē Chileke e-gudekwapho ekemu ono nmaa ikpe. ¹³Lō tō bükwa ndu anumaje ekemu bē bū ndu pfuberekoto l'iphu Chileke; o chia ndu eme iphe, ekemu pfuru bū ndu Chileke a-gū lē ndu pfuru-oto. ¹⁴Lē teke o bū lē ndu abudu ndu Jiu, bū iya bū ndu amadū ekemu gbē egudeje uche phē eme iphe, dū l'ekemu; bū nū iya-a bū l'ephe egoshi l'ephe maru iphe, gbaru phē l'ememe; obeta ebe ephe amadū ekemu. ¹⁵Umere phē egoshi l'iphe, ekemu pfuru bē Chileke dewaru phē l'obu. Temē egomunggo phē nōdu agbakwa phē pho ekebe; eshinu ɔriri phē anoduje anmaa phē ikpe bya ahajekwarupho aharu phē enge. ¹⁶Mboku ono, Chileke e-kpe ikpe ono bē ɔo-gbē Kéreshi Jizosu l'eka kpee nemadzū ikpe iphe, nemadzū arije domia l'okpoma iya. Noo iphe, ozi-oma ono, mu anoduje ezi onoya pfuru.

Ndu Jiu ephe l'ekemu

¹⁷A bya l'ehu gubedua, bū onye Jiu; i nōdu etu onwongu onye Jiu bya akporu obu ye l'ekemu; bya egude gule Chileke aba l'abaa. ¹⁸I maru iphe, bū uche Chileke; teme ekemu iya nōdu egoshi ngu iphe, gbaru ngu l'ememe; mē iphe, agbaduru ngu l'ememe. ¹⁹I makaharū l'i bū onye edu ndu atsū ishi; bya aburu iphóró kē ndu no l'ochii. ²⁰I bürü onye akpo-ziru ndu eme eswe uze; bya aburu onye ezi ndu bū ɻunwegirima iphe. I maru ekemu Chileke; bya amaru ɔkpobe-opfu dū l'ekemu ono. ²¹Qo ya bū; eshi ɔphu iinoduje ezi ndu ozo; ?bū gunu kparu iphe, i tii zidu onwo-ngu? Gube onye ara iya arara sū g'e te zijeshi iphuru; ?tii zikwanū iphuru l'onwongu? ²²Gube onye epfu sū g'e te erijeshi ogori; ?ti rikwanū ogori? Gube onye ono, agburu nshi, a gworu agwogwo tūphe ?ti jejekwanū ezita iphe, e doberu l'eze-ulo-nshi? ²³Gube onye ono, aba abaa lē Chileke tūru ekemu doberu ngu ono; ?ti nōdujekwanu emebyishi ekemu ɔbu; gude

iya eme Chileke iphe-iphere. ²⁴L'e dekwaru l'ekwo-opfu Chileke sụ: "Ndu ọhozo epfubyishi Chileke; ọ bụru umere unu kparụ iya."

²⁵Urwu dükwa l'ebu úbvù bụ evi;a; ole ọo 'ekwapho mè ọ -buru l'i meje-a iphe, ekemu pfuru. Obenu teke ọ bụ l'iinoduje emebyi ekemu bẹ gụ l'onye ebuduru úbvù a-gbaru l'ejji. ²⁶Nokwapho g'o dụ onye ebuduru úbvù. Teke ọ bụkwanu l'onye ebuduru úbvù emeje iphe, ekemu pfuru; ?ta agudu iya l'onye buru úbvù tọ? ²⁷Oo ya bụ lẹ ndu abudu ndu Jiu ono, bụ ndu ebuduru úbvù ono l'a-nma gụbe onye Jiu ikpe. Unubedua, bụ ndu Jiu nweru ekemu, e deru l'ekwo bya ebua úbvù; teme unu gbe emebyi ekemu. ²⁸Onye buepho onye Jiu l'enya ndiphe ta bụkwa iya bụ l'a bụ onye Jiu. Ophu ebu úbvù ophu eebu l'anụ-ehu abukwa iya pho bụ l'e buru úbvù. ²⁹Iphe, bụ ọkpobe onye Jiu bụkwa onye bụ iya nụ l'ime ọkpoma iya. Okpobe ebu úbvù; buru ophu eebu l'ime obu, bụ iya bụ ophu Unme Chileke buru nemadzụ; ọ tọ bụkwa ophu e buru l'oo g'e mee ya g'e deru l'ekwo ekemu. Egube onye ono ta abukwa nemadzụ ajajé iya ajaja; ọ kwa Chileke bẹ ajajé iya nụ.

3 ¹Sụ-a; ?bụkwanu gụnu bẹ onye Jiu gude ka onye abudu onye Jiu mma? ?Denukwanu urwu, dụ l'ebu úbvù? ²Q kwatakpokwaaru baa urwu, ha shii l'uzomuzo. Kẹ mbụ kpoada bụ l'oo ndu Jiu bẹ Chileke woru opfu, o pfuru ye l'eka. ³L-e-a; ọme ọ bụkwanu l'ephe harụ buru ndu ekwetaduru nụ teke ono; ?e gege gude l'ephe te ekwetaduru sụ lẹ Chileke bẹ ta agbaeduru g'e gude ire iya eka tọ? ⁴Tuswekwa! G'e goshichikwa lẹ Chileke ta adudu teke ọ buedupho onye ire-lanụ g'o bụ; o betakpooru nemadzụ mgburugburu je a-bueberu ndu ntuphu-ire. Noo iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

"Oo l'opfu ngu Chileke bẹ
ee-shi goshi
l'i bụ onye pfuru oto.
Ophu ọ dudu teke e kuru ngu
ikpe g'i ti kpefu."

⁵Teke ọ bụkwanu l'oo l'anyi ta agbaduru g'e gude ire anyi eka emeje g'a hụma gẹ Chileke gbaberu k'egude ire iya eka; ?bụhunu gụnu bẹ anyi e-pfu? ?Anyi a-sụ lẹ Chileke meru ejio-iphe l'oo kpaberi anyi oke-ehu-eghu iya? Nta bẹ mu ajikpoakwa aji-a gẹ ndiphe ozo anoduje aji. ⁶Tuswekwa! Ọ -bụ l'oo to dụ nno mè ?Chileke emehụnu imagha oo-kpe ndiphe ikpe?

⁷Le-a; teke ọ bụ onye ntuphu-ire; ọ bụru iya agbeje mee g'a kabaa amaru lẹ Chileke bụ onye ire-lanụ; jaa ya ajaja; ?denu g'o gude Chileke je-hunu a-nma mu ikpe lẹ mu bụ onye iphe-eji? ⁸?Bụ gụnu kparụ iphe, anyi tee pfudu iphe ono, ndu anoduje agbaru anyi mgbamụ; ebo anyi ibo sụru l'anyi epfufe ono? Iphe ono bụ: "G'anyi meanaro ejio-iphe g'ee-shi gẹ k'omà eshi iya futa." Ndu ono bẹ Chileke a-nmakwa ikpe, bụ iphe, gbaru phe nụ.

Ikpe, nmarụ onyemonye

⁹ ?Nta-a-ee? Ọnodu anyịbe ndu Jiu ?o ka kę ndu abụdu ndu Jiu mma tọ? Tüswekwa! Anyi ta akakpôdaa phę mma ililekpoo. Iphe, anyi goshiru bụ l'anyịbe ndu Jiu; mę ndu abụdu ndu Jiu tükoru bürü ndu iphe-eji pyi-taru l'ekpiri. ¹⁰Le dekwaru l'ekwo opfu Chileke sụ:

“O tọ dukwa mę onye

pfüberekoto;

mbükwa m'onye lanụ.

¹¹ Ophu o dudu mę onye lanụ,
nweru egomunggo;
ophu o dukwapho onye
eseje gę ya maru Chileke.

¹² Onyemonye ghawarụ Chileke
azụ.

Ephe tükowaru yifu.

O tọ dudu onye ophu eme
iphe, pfüru-oto
g'o ka mma l'oo onye lanụ.

¹³ Ekpiri phę bụ ilu, gheru ọnu.
Ire phę bę ephe egudeje
edephushi nwibe phę.
Ophu, shi phę l'ọnụ nödu
egbu egbugbu
g'eru ejø agwo.

¹⁴ Iphe, jiru phę ọnu bụ ephu
iphu
yęe opfu, shi l'okpoma
mgbashi.

¹⁵ Ephe ekwoje gburumu je
egbua nemadzụ.

¹⁶ Uzo, ephe eshi bụ iphe,
aduje iya nụ bụ ọla-l'iswi
yélé aphụ.

¹⁷ Ephe ta amadụ ụzo nchi
adụ-doo.

¹⁸ Ophu ephe ta atsụdu Chileke
ebvu ililekpoo.”^a

¹⁹ Ophu anyi makahakporu bụ l'iphemiphe, e deru l'ekwo ekemu Chileke bụ ndu a tụ-dorù ekemu ọbu bę e dedoru iya. Ọ ya bụ g'o tọ dù

^a 3:18 Gunaas Ebvu 36:1.

onye a-gofu nü. Onu aburu onyemonye kpurukudukuu; wafua g'onyemonye e-shi egube ono bürü onye-ikpe nmaru l'iphu Chileke. ²⁰Iphe, o gude o dū nno bu l'o tō dudu onye a-sü le ya e-gude eme g'ekemu pfuru bürü onye pfuberekoto l'iphu Chileke; eshinu iphe, ekemu emeje bu l'o meje ge nemadzü maru le ya mewaru iphe-eji.

Apfubekoto ophu shi l'ekweta

²¹Obenu le nta-a bē e goshiwaru iphe, bu apfubekoto kē Chileke, abue-du ophu shi l'edobe ekemu. Iphe ono bürü iphe, ekemu mē ndu mpfuchiru Chileke gbaru ekebe iya. ²²Apfubekoto kē Chileke-a; shi l'ekweta anyi kwetarü kē Jizosu Kéreshi rwube anyi eka. O tō dudu onye oogufuje mē nanu; ²³kele onyemonye mewaru iphe-eji; shi nno nafu onwiya odu-biri-biri kē Chileke. ²⁴Obenu le Chileke mewaru onyemonye eze-iphe-oma kē mmanu gua ya l'onye pfuberekoto. O bürü onye o shi l'eka mee ya bu Kéreshi Jizosu onye meru g'ephe nweru onwophē. ²⁵Chileke goshiru Kéreshi l'edzudzu-oha g'o bürü eja, e gweru gwefu iphe-eji ndiphe. O bürü mee, Kéreshi ono gbashiru teke o nwuhuru ono bē Chileke egudeje aguru nemadzü nvü l'iphe-eji iya; mbu ndu woru onwophē ye iya l'eka. Chileke shi egube ono mee ge ya goshi le ya pfuberekoto. Le teke ndiche bē Chileke shi abujeru onye meru iphe-eji l'o taclaa nshi lephua ya enya. ²⁶Ole nta-a bē oogoshije ge ya eshije mee ndiphe g'ephe bürü ndu pfuberekoto; kele yebuedua bu onye pfuberekoto bya abukwarupho onye emeje iphe, bu ndu kwetarü kē Kéreshi g'ephe bürü ndu pfuberekoto.

²⁷Sü-a; ?o dükadurü onye dürü iphe, oo-nodu aba l'aba nta? O tō dükwa. ?O bürü eka o meru imagha? ?Bu l'anyi eme iphe, ekemu pfuru tö? Waawakwa. O bükawaa l'anyi woru onwanyi ye Kéreshi l'eka. ²⁸Kele iphe, anyi maru bu le Chileke agujeekwapho nemadzü l'onye pfuberekoto mē o -büru l'onye ono kwetarü kē Kéreshi; o tō bükwa shita l'eme iphe, ekemu pfuru. ²⁹Chileke ?o bu Chileke ndu Jiu kpürumu tö? ?Tö buedu Chileke kē ndu abudu ndu Jiu? Ee! O bafua Chileke ndu abudu ndu Jiu. ³⁰O buepho Chileke lanu dū kpoloko. O bürü iya a-gü ndu Jiu, kweru kē Kéreshi le ndu pfuberekoto; bya abukwaru iya pho a-gü ndu abudu ndu Jiu, kweru kē Kéreshi le ndu pfuberekoto. ³¹?O pfuru l'anyi gudewaa k'ekweta-a rwutoshia ekemu tö? Tüswekwa! Iphe, anyi emechia bükwa g'ekemu nguru anguru.

Iphe-nggoshi, Ébirihamu meru

4 ¹?Denu iphe, anyi e-pfu le kē Ébirihamu, bu nnaji ndiche anyi phē? ²Denu g'o nwuru yē ya? ²Lé teke o bu l'o iphe-oma, Ébirihamu metarü bē Chileke gude gua ya l'onye pfuberekoto; bē o nwekwari iphe, o gogo gude aba l'abaa; ole o tō bükwanu l'iphu Chileke. ³Noo iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su: "Ébirihamu kwetarü kē Chileke; a għarri iya ya

l'apfubekoto.”^a 4 Sü-a; onye jeru ozi bę a ta sujekwa l'iphe, a nuru iya le k'ozi ono bu iphe-oma bę e meru iya; gbahaa l'oo ugwo, rwuberu iya nü bę a pfuru iya. 5 Obenu le teke nemadzü gwöberu k'ese akanya ehu iya; bya ekweta kę Chileke ono emeje g'onye iphe-eji bürü onye pfuberekoto ono; a ḡarū iya ya l'apfubekoto. 6 O kwapho iphe, dū nno bę Dévidi tüberu epfu teke ono, o pfuru k'ehu-utso nwoke ophu Chileke ḡuru l'onye pfuberekoto; l'ebé abu l'o gude eka iya meta ḡe Chileke nata iya. 7 O s̄uru:

“Ehu-utso bę a goru nü ndu a ḡuru nvü
l'iphe, ephe mesweru; ndu a
safubebewaaru iphe-eji, ephe megbaberu.

8 Ehu-utso bu k'onye Nnajiuphu taa
gukoeduru iphe-eji ililekpoo.”^b

9 ?O dū g'oo buepho ndu buru úbvù kpækpu bę Chileke epfu l'eka-a ḡehu tsöö utso? Töö; ?ndu ebuduru úbvù yi iya-a? Eshinu anyi s̄uru: “Ébirihamu kwetarü kę Chileke; a ḡarū iya ya l'apfubekoto.” 10 ?Denu g'eshiru ḡarū iya ya? ?Bu teke o toko budu úbvù; töö g'o buwaru úbvù? O ḡuadaru iya ya t̄eme o bua úbvù. 11 Úbvù ono, o buru ono buru iphe-ohubama, goshiru le Chileke ḡuru iya rø l'onye pfuberekoto; kęle o kwetarü kę Chileke teke o toko budu úbvù. O ya bu ḡe Ébirihamu aburu nna k'iphe, bükpoo ndu woru onwophe ye Chileke l'eka; ndu Chileke ḡuru le ndu pfuberekoto l'ebé abu l'ephe buru úbvù. 12 O bükwarupho nna ndu buru úbvù; ole o to bükwa nna phe; opfu l'oo l'ephe buru úbvù; iphe, o gude buru nna phe bu l'ephe tsoru eka Ébirihamu, woru onwiya ye Chileke l'eka t̄eme o bua úbvù.

Ophu bu ishi bu ekweta

13 Chileke kweru Ébirihamu yee awa iya ukwe-iphe sü phe: l'oo phe enweru mboko. O to bükwa le Ébirihamu meru iphe, ekemu pfuru meru iphe, o gude kwe iya ukwe-iphe ono. O kwa l'o kweru kę Chileke meru iphe, Chileke ḡuru iya ya l'apfubekoto. 14 Sü-a; ome o bu ndu eme iphe, ekemu pfuru bę e-nweru mboko ono, Chileke kweru ukwe iya ono mę ekweta aburu iphe-mmanu; mę ukwe-iphe, Chileke kweru tege vukwarupho ire. 15 Kęle ekemu akpatsuje oke-ehu-eghu. Noo l'eka ekemu adudu bę emeswe adukwapho.

16 Noo g'o gude iphe, Chileke kweru ukwe iya ono bürü iphe, shi l'ekweta; g'ee-shi g'oo-bürü iphe, shi l'eze-iphe-oma, oome; mbu ophu o mekwarpopho gbabé awa Ébirihamu. O to bükwapho ndu emeje iphe, ekemu s̄uru g'e meje kpürumu. Chileke dobekwaru iya pho iphe, bu ndu kwetarü nü ḡe Ébirihamu kwetarü. L'oo kwa Ébirihamu bu nna anyi g'anyi hakotakpoo. 17 O bürü iya bu iphe, e deru sü: “Mu meakwaru ngu nna

^b 4:8 Ḡunaa Ebvü 32:1,2.

igwerigwe qha.” Qo ya bụ le Ébirihamu bụ nna anyi l'iphu Chileke, bụ onye o kweru nkiya; mbụ Chileke, emeje ndu nwụhuru anwụhu g'ephe dzuru ndzụ ozo; teme ọ nođu emeje iphe, eshihaada du nụ l'oo-byá adú. ¹⁸ Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'eka; bya anodú ele enya iphe; teke adudu iphe, o tüberu ele enya iya. Qo ya bụ; o bürü nna ohamoha, du igwerigwe, bụ iya bụ nụ iphe, e pfuru iya sụ: “Noo g'awa ngu a-ha bụ ono.”

¹⁹ Ophu ọ dudu teke Ébirihamu kwenyaarụ kẹ Chileke bya akpoahaa ọkpolohu. Ophu o pfuduru kele ya kahuwari; libahuchawaa alibahu ophu ya a-dqedu ike eye ime; l'eka ọ nowaru iphe, ha g'ükporo apha ise eshi-nu a nwụru iya; ophu o pfuduru kẹ nyee ya, bụ Sera, ata tsudu ime. ²⁰ Ọ to dudu teke obu bojeru iya ębo l'iphe, Chileke kweru iya ukwe iya; kele ọ nośhierupho ike l'eka Chileke akwabęe ya pho ùbvù. ²¹ O dokpooru iya enya ọkpobe edodo le Chileke sụru emekota iphe, o kweru iya ukwe iya. ²² Noo g'o gude Chileke gwaru iya ya l'apfubekoto. ²³ Ọ to bükwa l'iswi ehu Ébirihamu kpækpu bę e dedoru iphe ono, e deru sụ: A guru iya ya l'apfubekoto. ²⁴ Q kwa l'iswi ehu anyibedua bę e dedokwaru iya pho, bụ ndu Chileke e-mechaa gụa le ndu pfüberekoto; mę ọ -bürü l'anyi kweru kẹ Chileke, bụ iya bụ onye meru Nnajjuphu anyi, bụ Jizosu; o shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ. ²⁵ Jizosu ono bę Chileke haru; o gude onwiya gwee ejá nwụhu k'ophu oo-gwefu iphe-eji, anyi meshiru. Chileke bya emee ya; o shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ g'e-shi gę ya agua anyi le ndu pfüberekoto.

Adu le mma onye le Chileke

5 ¹Qo ya bụ le Chileke gwaru anyi le ndu pfüberekoto opfu l'anyi kweru nkiya. Nta-a bę anyi shiwaal'eka Nnajjuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi; ehu duwaa anyi guu l'ọnodu anyi le Chileke. ²Qo Jizosu Kéreshi ono shi l'ekwekwé, anyi kweru nkiya duba anyi l'eze-iphe-oma ḥowana-wa, anyi gude dzuru ndzụ-a. Ehu nođu anoduje atso anyi l'anyi ele enya l'anyi le Chileke e-mechaa gbaru mgba l'odu-biribiri iya. ³ Ọ to bükwa ono kpurumu; ehu atsojekwapho anyi utschø mę anyi nođu eje iphe-ehuka; opfu l'anyi hümawaru l'oo l'iphe-ehuka bę eeshije nwüta ata nshi. ⁴ Ọ bürü ota-nshi emeje g'anyi shihu ike l'ohutama. Anyi eshi egube ono kabaa apfushi ike l'iphe, anyi ele enya iya. ⁵ Ophu ele enya iphe ono, anyi ele ono emebyidu anyi iphu; kele Chileke l'onwiya mewaru anyi gbę l'eka Unme-dụ-Nso, ọ nñuru anyi maru gę n-yemobu iya habe shii.

⁶ L'ọ kwadịro teke adudu ike, du anyi k'eme iphe, du ree l'iphu Chileke bę Kéreshi byaru bya anwụhu-chiru ndu ata tsudu Chileke ebvu. Iphe ono bürü teke Chileke tüberu bę o meru. ⁷ Kele ọ dükwa le nítà gę nemadzụ e-shi nwụhu-chiru onye pfüberekoto. Ole a -choje iya bę aa-hümakwaa onye a-nwụhu-chiru onye oma. ⁸ Obenu le Kéreshi nwụhuru l'iswi ehu anyi teke anyi bükwadu ndu eme iphe-eji; shi nno goshi le

Chileke yenükaru anyi obu. ⁹Qo ya bụ l'eshinu Chileke shiwaal'anwuhu, Jizosu nwuhuru; gúa anyi lè ndu pfuberekoto l'iphu iya bẹ ọo-kabakpó-kwanu adú ike shi l'eka Kéreshi ono dzota anyi; g'a taa tū-koshidu anyi oke-ehu-eghu iya. ¹⁰Su-a; eshinu anyi shi bụru ọphu Chileke; Chileke bya eshiwaa l'anwuhu, Nwa iya nwuhuru mewaa anyi bụru ọnyà iya; bẹ nta-a, anyi bụwaa ọnyà iya-a bẹ ndzú Kéreshi ọphu nō anyi l'ehu a-kabakpokwaanu adzota anyi l'oke-ehu-eghu Chileke. ¹¹Ophu ọ búdua ono kpoloko; anyi nokwapho l'eka Nnajjuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi ete ɛswa; mbụ onye ono, meru anyi lè Chileke doshiwaa ono.

Ádamu lè Kéreshi

¹²Su-a; o kwa nwoke lanu be iphe-eji shi l'eka bata lè mgboko. Ọnwu shikwapho l'iphe-eji ono batakapho lè mgboko. Qo ya bụ; Ọnwu shi nno swiru iphe, bùkpoo nemadzú; kele onyemonye mewaru iphe-eji. ¹³Iphe-eji dzuhaakwaru eliphe tēme ekemu bya. Ole a ta gùkoduru nemadzú iphe-eji l'eka ekemu adudu. ¹⁴Ole Ọnwu shielaa l'ogbo kẹ Ádamu phē bụru eze jasú l'ogbo kẹ Mósisi; mbụ bùchaaru eze ndu emesweduru ekemu ge Ádamu mesweru.

Ádamu l'onwiya bụ onyonyo Kéreshi, bụ iya bụ onye ọphu, e-mechaa byanụ pho. ¹⁵Obenu l'iphe-oma kẹ Chileke bẹ a ta tükwa eyeru iphe-eji kẹ Ádamu. Kele ọ -bụru l'iphe-eji, onye lanu meru; bẹ meru a dū igwerigwe nwuhu; nokwapho gẹ Chileke a-kabakpoo eshi l'eka onye lanu ono, bụ Jizosu Kéreshi meeru ndu dū igwerigwe eze-iphe-oma, nyíberu anyibe. ¹⁶Ophu iphe-oma kẹ Chileke adukwanu gẹ iphe-eji, onye lanu meru. Likpe, nmakotaru ndiphe mgburugburu k'iphe-eji ono. Obenu l'iphe-oma ọphu Chileke meru nyíberu igwerigwe iphe-eji; shi nno mee aguhua ndiphe lè ndu pfuberekoto. ¹⁷Kele eshinu o bụ emeswe, onye lanu mesweru bẹ Ọnwu shi l'eka onye lanu ono bụru eze; bẹ ndu ono, shiwaal'anwuhu Jizosu Kéreshi nata eze-iphe-oma kẹ Chileke ono, bụ iphe-oma ọphu nyíberu anyibe ono; waa iphe-oma ọphu bụ apfubekoto; ndu ono a-nodu l'eka onye lanu ono, bụ Jizosu Kéreshi bụru eze lè ndzú-a.

¹⁸Qo ya bụ l'oo g'emeswe, onye lanu mesweru kparu iphe, Chileke nmakotaru onyemonye ikpe; bùkwapho gẹ Chileke shi l'apfubekoto Kéreshi mee g'ikpe kalero onyemonye gẹ ndzú dū phē. ¹⁹Kele oo gẹ nwoke lanu ono meru iphe, Chileke sru g'o to meshi; e shi egube ono mee ndu dū igwerigwe ẹphe bụru ndu iphe-eji; bùkwapho g'ee-gude k'onye lanu ọphu meru iphe, Chileke sru g'o mee; Chileke agúa ikpoto nemadzú lè ndu pfuberekoto.

²⁰Iphe, e gude e mechaa tūa ekemu dobe bùkwá g'a kabaa amaru g'iphe-eji habe shii. Obenu l'oo teke a kabaa amaru g'iphe-eji habe shii; eze-iphe-oma kẹ Chileke akwata kabakwaapho shii. ²¹Q kwa anwuhu be iphe-eji gude bụru eze. Nokwapho g'ọ bụ apfubekoto bẹ eze-iphe-oma

ké Chileke gude bükwarupho eze. O bụru apfübekoto ono, shi l'eka Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi ono edu anyi ala lę ndzụ ophu ọnwu ta aduhedu.

Iphe, baputizimu eme

6 ¹Sụ-a; ?bu awe bę anyi süberu iya ishi nta-a? Anyi a-noduje eme iphe-eji g'eze-iphe-oma kę Chileke aka shii tọ? ²Tüswekwa! ?Denu g'anyibe ndu nwühuwaru anwühu l'iphe-eji e-shi nodukwapho ndzụ l'ime iya ozo? ³Too ?unu ta amadụ l'e shiwaal le baputizimu mee anyi dę igwerigwe bürü ndu a tüğbaberu l'anwühu ono, Kéreshi ono? ⁴Lę teke ono, e meru anyi baputizimu ono bę anyi l'iya tükaoakwaru nwühu; a tüko anyi l'iya likota. Qo ya bụ lę-a; qo egube ono Kéreshi gude ike akpabiri kę Nna shi l'ọnwu gbalihu dzürü ono bükwapho g'anyi a-dę ike dzürü ndzụ ophúú.

⁵O -büru l'anyi le Kéreshi tüğbaru bürü nanu l'anwühu, dę g'ophu o nwühuru; o n'iya bụ Chileke emee g'anyi shi l'ọnwu teta g'o meru iya; anyi l'iya adzürü ndzụ ophúú. ⁶Ophu anyi maru bụ ọwa-a: l'e wotaru aka-hụ onye anyi shi bürü woru yee Kéreshi tüko kpöpyabe l'oswebe; o ya bükwanu; g'ee-mebyia ike k'ejo obu ono, anyi shi nweru teke ono, bęephø iphe-eji bę anyi shi maru ono; g'anyi ata abueduru ohu k'iphe-eji. ⁷L'o kwa teke nemadzụ nwühuru bụ teke yele ike k'eme iphe-eji tokaharu ishi anamu. ⁸Teke o bükwanu l'anyi le Kéreshi tüğbaru nwühu bę anyi maru l'anyi l'iya a-tükokwapho dzürü ndzụ. ⁹L'iphe doru anyi enya bụ l'eshinu Chileke meru gę Kéreshi shi l'ọnwu teta dzürü ndzụ bę o tọ nwühubaedu ozo. Anwühu ta abyadụ akabaa ya ike ozobaa. ¹⁰Anwühu ophu o nwühuru bụ l'o nwühuru mgbo lanu kpoloko kpeekpu g'o mekpee iphe-eji. Ndzụ ophu o dzụ nta-a büyüwaru gę yee Chileke bürü nanu jasüwaruroya. ¹¹Nokwapho g'unu a-guje onwunu l'unu büyüwa ndu nwühuru anwühu mę a-bya l'eka iphe-eji no. Ole eshinu unu le Kéreshi Jizosu tüğbawaru bürü nanu bę büyüwa Chileke bę unu dzürü ndzụ.

¹²Unu te ekwekwa g'iphe-eji bürü eze l'ehu unu ọwa-a, bụ ophu a-nwühu anwuhu-a; k'ophu bụ l'o ejo-iphe, agụ unu, o suru g'unu mee bę unu e-meje. ¹³Unu te ewokwaru iphe, no unu l'ehu g'o hahabę nwanshiji haarụ iphe-eji g'o bürü iphe, o gude ejepfu iphe, pfuru oto ogu. O chia iphe, unu e-me bụ g'unu woru onwunu hagbuaru Chileke l'unu büyüwa ndu shi l'ọnwu futa bya anodu ndzụ. Qo ya bụ gę Chileke egude unu alwụ ogu iphe, pfuru oto. ¹⁴Iphe-eji ta akaedu unu ike; eshinu ekemu ekeeduru unu egbu; kele nta-a bę Chileke gudewaa eze-iphe-oma iya tọ unu l'egbu ekemu ono.

Aburu ohu k'apfübekoto

¹⁵Sụ-a; ?o pfuru l'anyi anoduwaro eme iphe-eji; opfu l'eze-iphe-oma kę Chileke tofüwaru anyi; ebe ekemu ekeeduru anyi egbu tọ? Tüswekwa!

¹⁶ Unu ta amahaadaa lę teke unu woru onwunu haaru nemadzụ bya emeje iphe, o pfuru g'ohu iya bę unu bųwaa ohu onye զbu, unu emeje iphe, o pfuru զbu. Teke զ bu l'unu woru onwunu haaru iphe-oji; bųru ohu iya; unu anwuhu anwuhu, bu iphe, tso iphe-oji l'azụ. Teke զ bükwanu l'unu emeje iphe, Chileke pfuru; զ ya bu l'oo-gua unu lę ndu pfuberekoto l'iphu iya. ¹⁷Ole mu ekele Chileke ekele l'զ dyrū teke unu shi bųru ohu iphe-oji; obenu lę nta-a bę unu gudewaa obu unu g'զ ha eme iphe, bu զkpobe-opfu ono g'e ziru iya unu. ¹⁸Eshinu a towaru unu l'egbu, iphe-oji shi kee unu bę unu bųwaa ohu k'apfubekoto. ¹⁹Mu gudeakwaa ehu ohu lę nnajjuphu iya anmaru unu etu; զdumeka bę iphe, mu epfu te edokwa unu զnya. Egube ono unu shi woru onwunu haaru ejø umere, rehuru erehu; waa akabaa eme iphe, apfuduru-qtø g'e-shi g'iphe-oji akabaa shii ono; bukwapho g'unu e-woru onwunu haaru eme iphe, pfuru qto nta-a; g'e-shi g'e ndzụ unu abukotaru kę Chileke.

²⁰Kele teke unu shi bųru ohu iphe-oji; bę unu eshidu eyeru apfubekoto onu. ²¹?Buhunu urwu ḡunu bę unu ritaru l'ejø-iphe ono, unu shi eme ono; mbü iphe ono, iphere iya byaru adü unu nta ono? Kele էka iphemiphe ono զberu ishi bükwa anwuhu. ²²Obenu lę nta-a bę a towaru unu l'egbu ono, iphe-oji shi kee unu ono; unu bųwaru ohu Chileke. Urwu, unu ritaru iya bųru lę ndzụ unu bükotawaa kę Chileke. Էka զ զberu ishi bųru ndzụ ojejoje. ²³Ugwo, aanata l'iphe-oji bükwa anwuhu; iphe-oma, Chileke eme bukwanuru ndzụ ojejoje զphu shi Nnajjuphu anyi, bu Jizosu Kéreshi l'էka.

Էtu iphe, emeje nü l'alulu

7 ¹Sü-a; սnwunna mu; ?unu ta amadü lę teke ekemu bę-beru ishi lę ndzụ nemadzụ bu teke onye ono no ndzụ? Զ kwa unubę ndu tüköruru maru ekemu bę mu epfuru. ²Kele ekemu bu lę nwanyi, alü ji nofutaje l'էka ji iya jasükporu teke ji iya l'a-no-beru. Ole teke a nonyaaru; ji iya nwuhu bę o nwewaa onwiya. Ekemu ono, shi gudepyabę iya nü ono ta adüedu iphe, զ bu. ³Bü iya bu lę teke ji iya noķwadu ndzụ; o je aluru ji ozo; l'aasü l'oori ogori; teke զ bu lę ji iya nwuhuwaru; l'զ bųru nwanyi eke ji. Ekemu te egudepyabędu iya. Զ tø buedu iya eri ogori mę o -je aluru ji ozo. ⁴Sü-a; noo g'զ dü l'ehu unu bu ono; սnwunna mu. Qo ekemu shi bųru ji unu; ole unu lę Kéreshi tüğbawaru nwuhu. Զ ya bu l'eshi զphu unu nwuhuwaru bę ekemu abüedu ji unu. Ebe զ duedu iphe, unu l'iya jigba. E mecha; unu bya adzuru ndzụ ozo teke ono, Kéreshi tetaru dzuru ndzụ ono. Nta-a, bę bųwaa onye ono, shi l'onwu teta dzuru ndzụ ono bu ji unu; k'զphu anyi a-dzuru ndzụ, pfuru qto meje iphe, dü Chileke ree. ⁵Kele teke ono, anyi shi nođu ndzụ eme g'զ gürü anyi ono bę eğu ejø-iphe, shi anoduje enwu phuruphuru l'ehu anyi meru anyi shi anoduje eme iphe-oji. Iphe, tso eme iphe-oji ono bukwanuru զnwu. ⁶Ole nta-a bę a dzowarу anyi l'էka ekemu. Anyi nwuhuwaru; nahü iphe ono, shi kee anyi զgbu

ono. Oo ya bụ l'anyi etsowaa ụzo ndzụ ọphúú ophu shi l'eka Unme-dụ-Nso ejeru Chileke ozi. Anyi te etsohedu akahụ ụzo ono, bụ iya bụ ekemu ono, e deru l'ekwo ono gude eje iya.

Ekemu waa iphe-eji

7?Bụ gunu bẹ anyi e-pfū nta? Ekemu l'onwiya ?o bụ iphe-eji too? Tüswekwa! Mu tege amakwaru iphe, bụ iphe-eji; ọme ekemu ta adụ. Mu tege amakwaru iphe, bụ nchamēnya ọme ekemu ta asụ: "G'iphe onye ọzo ta agujekwa ngu." 8Iphe-eji shinu l'ekemu ono kpata ụzo je akpatsushia mu iphe, bükpo ego ejo-iphe ọzo, dugbaa nụ. Kelle ekemu -adụdu bẹ iphe-eji nwụlukwaru anwụhu. 9Mbędúa l'onwomu dürü teke mu shi nodu ndzụ; ophu mu amadụ k'ekemu. A nonyaa mu bya amaru k'ekemu ono; iphe-eji jakerehu mu l'ehu; ọ bụru mu anwụhu. 10Ekemu onoya bụ ekemu, gege eme g'a nodu ndzụ ono gbę bya abụru ikpe bẹ ọ nmarụ. 11Kelle iphe-eji kpatarụ ụzo; gude ekemu ono wopyabe mu l'ugho; shi l'ekemu ono woru mu gbua.

12Oo ya bụ l'ekemu l'onwiya dù nsọ. Iphe ono, a sụru g'e meje ono dù nsọ; bya abụru iphe, pfuru ọto; bya adụ ree. 13?O pfuru l'oo iphe ono, dù ree ono gbę kpatarụ mu anwụhu tọ? Tüswekwa! O kwa iphe-eji gude iphe ono, dù ree ono kpatarụ mu anwụhu g'ee-shi g'iphe-eji abụru iphe, aa-huma l'ọ bụ iphe-eji. Oo ya bụ l' Chileke shi l'iphe, e deru l'ekemu eme g'iphe-eji goshigbuă gę yębe iphe-eji dù-be ideyideyi.

Iphe labo adzọ enya l'ehu amadụ

14Iphe, anyi maru bụ l'ekemu shi Unme Chileke l'eka; obenu l' mu bụ nemadzụ mmanụ, iphe-eji gbaru ohu. 15Umere mu l'onwomu agbachị-jekwa mu enya; kelle mu te emejedu iphe, dù mu g'a sụ l' mu meru iya. Iphe, mu emezechia bụ iphe, dù mu ashị ememe. 16Sụ eshi ophu iphe, mu agbeje eme bụ iphe, mu maru l'ọ tọ dudu mu ree; oo ya bụ l' mu kweru l'ekemu dù ree. 17O n'iya-a bụ l'ọ tọ bụdu mbędúa l'eme iya. Iphe, eme iya nụ bụ iphe-eji ono, buwaa mu ebubu l'ehu ono.

18Liphe, mu maru bụ l'ọ tọ dükpodaa iphe, dù ree, nụ mu l'obu ilile-kpoo, bụ iya bụ l'obu egube nemadzụ, mu shi bụru teke mu shi anoduje eme ejo-iphe, agugbabe mu nụ. Mu emeje gę mu mee iphe, dù ree l'eme-me; ole mu ta adujedu ike mee ya. 19Kelle mu te emejedu iphe, dù ree, dù mu g'a sụ l' mu meru iya. Oo 'ephō ejo-iphe ono, ata dudu mu gę mu mee ya ono bẹ mu emeje. 20Sụ-a; ọ -bụru l'iphe, mu agbeje eme bụ iphe, adụdu mu ree; ọ n'iya bụ l'ọ tọ bụdu mbędúa l'eme iya. Iphe, eme iya nụ bụ iphe-eji ono, buwaa mu ebubu l'ehu ono.

21Noo ya bụ; mu shi egube ono huma ekemu, dù adụdu; l'ọ bujeru; teke mu eme gę mu mee iphe, dù ree; ọ buerupho ejo iya akpatajé mu ụzo l'ehu. 22Mu -bya l'ime onwomu bẹ ekemu kẹ Chileke anodujekpokwaa

atso mu ụtso l'obu. ²³Obenu le mu húmaru ekemu ozo, anoduje adzo ụzo l'ehu mu. Ekemu k'ono be yele ekemu ophu du mu ree l'egomunggo pho anoduje akpa enya. Lọ tia mu mkporo kpuru mu nụ iphe-eji. O bürü ekemu k'ono be aatujeru mu ekemu ophu kpü mu le ndzü. ²⁴Nshio mu! ?Bukpoo onye a-dzo mu l'ogwéhu owa-a, edu mu ala l'ọnwu-a? ²⁵Nta be mu no l'eka Jizosu Kéreshi, bu Nnajiuphu anyi ekele Chileke ekele. Mbụ le mu egudeje egomunggo eme ekemu k Chileke l'onwomu; mu egude anu-ehu mu eme ekemu k'iphe-eji.

Unme, l'anuje ndzü ọphúú

8 ¹O ya bu le ntamanu-a be o to duedu ikpe, nmakwaduru ndu no l'eka Kéreshi Jizosu; ndu te emebedu iphe, agu phé egwu ememe; gbahaa iphe, Unme Chileke suru g'ephe mee. ²Kele ekemu ophu Unme Chileke aturu mu nta-a bu ike, eshije Kéreshi Jizosu l'eka duru nemadzü bahụ l'uzo ndzü. O bürü ike ono tofuwaru mu l'ike k'ekemu, bu iya eshije l'iphe-eji duru nemadzü bahụ l'anwuhu. ³Iphe, ekemu adudu ike mee opfu le nemadzü ta aduje ike mee g'ekemu pfuru be Chileke mewaru. O yewarw Nwa iya gedegede; o bya aburu nemadzü; nweru anu-ehu, iphe-eji anoduje akpasa ụzo l'ehu g'ehu k'anyi; bya emee onwiya ngweja gwefu iphe-eji, anyi meru; shi nno mebyia ike k'iphe-eji ono. Chileke shi l'ehu ono, Kéreshi nweru ono nmaa iphe-eji ikpe. ⁴Iphe, Chileke gude mee iphe ono bu k'ophu anyi a-dụ ike meebekota iphe, pfuru oto ono, ekemu pfuru ono. Kele nta buwaa Unme Chileke be anyi etso; anyi te etsoedu anu-ehu. ⁵Kele ndu etso anu-ehu buépho g'ephe e-me mee iphe, du anu-ehu ree be aduje phé l'obu. Ndu etso Unme-dụ-Nsọ bürü iphe, o suru g'ephe mee be ephe emeje. ⁶Kele akporu obu ye l'eme iphe, du anu-ehu ree búkwa ọnwu; akpokwanuru obu ye l'eme iphe, du Unme-dụ-Nsọ ree bürü ndzü waa ehu àgù. ⁷Noo kele akporu obu ye l'eme iphe, du anu-ehu ree bu ọhogu Chileke; kele o too tsodu ekemu Chileke; ophu o byadu etso iya. ⁸Ophu ndu emeje iphe, du anu-ehu ree 'abyadu adu ike mee iphe, du Chileke ree.

⁹Obenu l'unubedua te emebedu uche unu. O buwaa iphe, Unme-dụ-Nsọ epfu be unu eme; búkwa me ọ -bürü-a le Unme k Chileke buphó ebubu l'ime ehu unu. Iphe, búkwoo onye enwedu Unme k Kéreshi ono ta abúkwa onye nkiya. ¹⁰Teme l'ọ -bürü le Kéreshi bu unu ebubu l'ehu; be ogwéhu unu ta anóekwa ndzü eme iphe-eji; obenu le Unme Chileke búwaa ndzü l'ehu ndu pfuberekoto. ¹¹Teke o bu le Unme k Chileke ono, meru g Jizosu shi l'ọnwu teta dzuru ndzü ono, bu l'ime unu; o ya bu le yébedua ono, meru g Kéreshi Jizosu shi l'ọnwu teta dzuru ndzü ono l'e-mekwapho g'ehu unu ono, bu ophu a-nwuhu anwuhu ono dzuru ndzü. Chileke e-shi le Unme-dụ-Nsọ ono, bu unu l'ehu ono mee iphe ono.

¹²Qo ya bu; ụnwunna mu; anyi jikwa ugwo, abudu g'anyi meje iphe, du anu-ehu ree. ¹³Lẹ teke unu eme iphe, du anu-ehu ree be unu

a-nwụhukwa anwụhu. Obenu teke o bụ l'unu shi l'eka kę Unme-dü-Nsọ kpaghua umere ono, shi l'anụ-ehu unu ono; o ya bụ; unu anodu ndzụ. ¹⁴Lọ kwa iphe, bükpo ndu kweru gę Unme-dü-Nsọ bürü onye a-nodu edu phę nụ bụ ụnwu Chileke. ¹⁵Lę Unme-dü-Nsọ, Chileke nṣuru unu ta abükwa Unme, e-me g'unu bürü ohu k'ophu ndzụ a-nodu agu unu. Ochia iphe, unu natarụ bụ Unme, e-me g'unu bürü ụnwu kę Chileke; anyi shi egube ono arakuje iya sụ: "Abba! Nnana!" ¹⁶O bürü Unme Chileke ono l'onwiya bę anoduje agba ekebe l'obu anyi l'anyi bùwaa ụnwu kę Chileke. ¹⁷O ya bụ l'o -bürü-a l'anyi bùwaa ụnwu iya; o n'iya bụ l'anyi bùwaa ndu Chileke a-nụ iphe, o kweru ụnwu iya ukwe iya. Oo-nụ anyi iphe ono, o nụwaru Kéreshi ono. L'o -bürü-a l'anyi lę Kéreshi tüğbaru eje iphe-ehuka bę Chileke e-mechakwaa mee g'anyi gbaru mgba l'odu-biribiri kę Kéreshi.

Ọdu-biribiri ọphu dù l'iphu

¹⁸Iphe, doru mu enya bụ l'iphe-ehuka ọwana, anyi eje nta-a ta asükpo-da nụ g'ee-wota iya atụ eyeru egube ọdu-biribiri, Chileke e-mechaa dobe anyi. ¹⁹Iphemiphe, Chileke meru ememe bę ọonma anmanma l'ehu g'ephe huma teke Chileke e-goshi ụnwu iya l'odu-biribiri ono. ²⁰Kele iphemiphe ono, Chileke meru ememe ono bę Chileke türü ọnụ g'o tuko bürü iphe, larụ l'iswi. Ebe o bükwa iphemiphe, Chileke meru ememe meru iphe-eji k'onwiya. O kwa iphe, tso ikpe, Chileke nmarụ nemadzụ lę nemadzụ mewseru. Ole Chileke mekwarupho g'iphemiphe ono, o meru ememe ono lekwapho enya ²¹l'ujiku lanu bę ya a-goshi ọnụ ono, o türü iya sụ g'o rekashihu ono. Oogbe teke ono mee g'iphemiphe ta abüleru ohu iphe-eji; g'o bahụ-chia l'odu-biribiri k'ụnwu yębe Chileke. ²²Iphe, anyi maru bụ l'iphemiphe, Chileke meru ememe l'atsugbaa ude iphe-ehuka gę nwanyị, ime eme; mbükwa byasụ nta-a. ²³Ole o tọ bulekwa phę-a kpurumu. Anyịbedua l'onwanyi, bụ ndu nwewaru Unme Chileke; mbụ Unme, Chileke yeru anyi l'ehu gude goshi lę ya e-mechaa meeru anyi iphe ono, o kweru anyi ukwe iya ono; l'atsükwapho ude; g'anyi ele enya gę Chileke mee anyi g'anyi bürü ụnwu iya, g'o gbata ogwęhu anyi l'ophu. ²⁴Kele a dzotawaru anyi; o bürü iya bụ iphe, anyi elekwadu enya teke oo-dzu oke. Kele o -bürü lę nemadzụ natawaru iphe, ooile enya iya; ?o lekwadu enya iya kę gunu ozobaa? ²⁵Teke anyi teke anatadụ iphe, anyi ele enya iya; oo ya bụ; anyi ata nshi nodunupho ele enya iphe obu.

²⁶Nokwapho gę Unme Chileke anoduje eyeru anyi ęka; kele ike ta adudu anyi; témé ębe o bụdu l'anyi maru g'e pfuje anụ Chileke g'o gbaru anyi. Oo ya bụ l'oo Unme-dü-Nsọ l'onwiya egudeje atsụ ude ọphu buepho yębedua maru iphe, o pfuru epfu anṣuru anyi Chileke. ²⁷Oo Chileke, bụ yębedua, l'enyije ime obu nemadzụ bę mawaru iphe, bụ uche kę Unme-dü-Nsọ; kele Unme-dü-Nsọ anoduje epfu anụ Chileke l'iswi ehu ndu-nsọ le g'o dù Chileke ree.

²⁸ Anyi maru l'iphemiphe, eme l'ehu ndu yeru Chileke obu anoduje emekota g'oo-duru phē lē ree; mbu ndu Chileke kuru g'o t̄beru. ²⁹ Kēle Chileke mahawaru ndu nkiya teme mgboko dū; bya ahōtahawaa phē g'ephe b̄ru ndu a-dū gē Nwa iya dū; gē Nwa iya ono b̄ru ogerenya mē a -gujekwanu ụnwunna iya l'ophu. ³⁰ O ndu Chileke hotahawaru bē o kuru. O b̄ru ndu ono, o kuru ono bē o ḡru lē ndu pfüberekoto. O b̄ru ndu ono, o ḡru lē ndu pfüberekoto ono bē o dobewaru l'odu-biribiri iya.

N-yemobu Chileke l'ehu ndu kē Kéreshi

³¹ ?Bū onu ḡnu bē anyi e-yebaa l'iphemiphe ono nta? O -b̄ru lē Chileke agbaru anyi ọdzorii; ?bū onye s̄ru g'oo-me anyi ḡnu? ³² Mbū onye ono te sephuduru Nwa iya azū; obenu l'q gbechia duru iya ye g'o bya anwū-hu-chiru anyi g'anyi ha. ?Bū egube iphe ḡnu bē o tō qbedu Nwa iya ono l'eka nū anyi kē mmanu? ³³ ?Bū onye s̄ru eku ndu Chileke hotaru ikpe? L'eka o gbe b̄waru Chileke l'onwiya meru g'ikpe kal̄eru phē. ³⁴ ?Bū onye bē s̄ru phē anma ikpe? Qo kwa Kéreshi Jizosu l'onwiya bū onye gude iswi ehu phē nwūhu. Ophu o b̄uledaa ono kpēekpu; ophu kachaakponu bū l'o shi l'onwu teta dzuru ndzū je anodu l'ekutara Chileke epfu anuru anyi Chileke. ³⁵ ?O dükpooru iphe, s̄ru akposhi gē Kéreshi te eyehē anyi obu? ?Bū eje iphe-ehuka; tō oke mkpa; tō mkpawere; tō egū ememe; tō ta ahūma iphe, gagbobe l'upfu? ?tō iphe, alō ishi onwonye alolo? ?Tō l'e gbugburu anyi lē mma s̄ru iya ememe? ³⁶ O dūa g'iphe, e deru su:

“O l'iswi ehu ngu bē o tō
dudu teke
onwu ta anodujedu
eme g'o gbua anyi
mboku-mboku.

Aanoduje eme anyi g'aturu,
a chitaru eje egbushi.”

³⁷ O tō dükpodaa; noo l'iphemiphe ono e-mekota; ole anyi eshije l'eka onye ono, yeru anyi obu onoya kakota iya ike; mekpee ya. ³⁸ L'ophu doru mu enya bū l'anwūhu; ozoo ndzū; ozoo ndu ojozi-imigwe; ozoo ndu ochi-oha imigwe; ozoo ndu ɔkpehu dū; ozoo iphe, dū nta; mē ophu e-mechaa dū nū; ³⁹ ozoo igwe; ozoo ali; ozokpoo iphemiphe ozo, Chileke meru ememe; ta adudu ophu s̄ru akposhi gē Chileke te eyehē anyi obu ophu, o shi l'eka Nnajuphu anyi, bū Kéreshi Jizosu yee anyi.

Chileke lē ndu o hotaru

9 ¹ Iphe, mu epfu bū ɔkpobe-opfu. Mu bū onye kē Kéreshi; ebe mu adzudu uka. Unme-dū-Nsō bu mu ebubu l'ime obu bya emeje g'obu

^c 8:36 Gūnaa Ebv 44:22.

mu marwetaje iphe, gbaru iya nü. O bụru obu mu ono meru g'o doo mu ẹnya le mu ta adzudu ụka. ²Aphụ ejije mu obu. Ebe o dudu teke o to nöndujedu atsụ mu l'ehu; k'ophu oorwujechaa mu l'anu mee ³Ooduje mu g'a sụ le mu bụ onye a tñru onu; ophu mu le Kéreshi atugbaeduru; me o -bürü l'oo iphe ono a-dzø ndu anyi le phë bụ mee lanu; ⁴bụ iya bụ ụnwu Ízurèlu. Ephebedua be Chileke hotaru g'ephe bụru ụnwu iya. O bụru phë be o goshiru odu-biribiri iya; ephe l'iya nödu l'ogbandzu, ukwe-iphe tso. O goshi phë g'a-abajeru iya eja. ⁵Ephe bụ awa ndiche anyi phë; teme Kéreshi l'onwiya bụru eri phë; me a -bya l'abụbu, o bụ nemadzụ. G'e tuje Chileke, kangokotaru iphemiphe əpha jasú le tuutuutuu le mijiiimii. Nokwa g'o du.

⁶Sụ-a; ebe o bükwanu kë g'a sụ l'iphe ono, Chileke pfuru ono bùwaa iphe-mmanu; kèle o to bugbabekwa ndu shi le Ízurèlu bụ ɔkpobe ndu Ízurèlu. ⁷Ophu g'ephe ha abuebedu ɔkpobe ụnwu Ébirihamu opfu l'ephe bụ awa iya. O kwa g'o duchia baa: "Oo ndu shi l'okpa Áyizaku be bụ ndu a-büyüru ụnwu ngu kpürumu." ⁸Iphe, iphe ono egoshi bụ l'ọ to bùdu iphe, bụ ndu a nwñru anwñnwu mmanu be bụ ụnwu Chileke. Oo ndu Chileke kweru Ébirihamu ukwe l'oo-nwñta bụ ndu aagü eye l'okpobe ụnwu Ébirihamu. ⁹Lé ge Chileke gude kwe Ébirihamu ukwe-iphe ono bụ l'ọ súru iya: "Egube nta apha ozo be mu a-bya agbaphee ngu; Sera anwñta nwa nwoke."

¹⁰Ebe o bùledaa ono kpürumu; ụnwu Ribeka tükokwa shi le nna lanu, bụ Áyizaku, bụ iya bụ nna anyi kë ndiche. ¹¹Mburo teke eteke anwñdu ụnwegirimma labo ono; ophu əphe eke emedu iphe, dù ree; ozoo iphe, dù eji be o pfuru opfu əhu phë; k'ophu iphe, Chileke tüberu e-me; le k'ahota, o hotaru ndu nkiya, l'ebé abu l'ephe meru ree; ozoo l'ephe meru eji. ¹²O bụru iya meru g'o gude a sụ Ribeka: "Oo onye k'ogeranya e-mechaa ejeru onye kë nwata ozi." ¹³Bụ iya bụ iphe, e deru sụ: "Jiékópu be mu yeru obu; Iso dukwanu mu ashí."

¹⁴?Denu g'anyi e-ye iya ənu nta? ?Anyi a-sụ le Chileke te emeduru iphe, pfuru əto tó? Tüswekwai! ¹⁵Kèle o súru Mósisu: "O -dürü onye o dù mu gë mu phüaru obu-imemini; mu aphüaru iya ya. Teke o dürü onye o dù mu gë mu doberu obu-oma; mu edoberu iya ya." ¹⁶Oo ya bụ l'ọ to bùdu uche nemadzụ; ozoo iphe, eeme l'eka; oo Chileke aphuje obu-imemini. ¹⁷Kèle ekwo-opfu Chileke pfukwaru sụ le Chileke súru Fero: "Iphe, mu gude mee ngu eze ta adükwa iphe ozo, o bụ; gbahaa gë mu egude ngu goshi g'ike mu ha; wafua gë ndiphe mgburugburu eshi nno maru onye mu bụ." ¹⁸Oo ya bụ le Chileke bụ onye o dù iya g'o phüaru obu-imemini be o phüjeru iya; o nödu akpo-chije obu onye dù iya g'o kpo-chia ya.

Əhu-eghu me obu-imemini kë Chileke

¹⁹İi-sükwa mu ro: O -bürü l'ọ dù egube ono ?bühunu gunu meru g'o gude Chileke nödu anöndujekwapho ata nemadzụ ụta? Chileke -gbé tübewaa

l'oo ɔwa-a iphe, ya e-me; ?bu onye sru akpoʃhi iphe, Chileke t̄uberu lę ya e-me? ²⁰Ole ḡube nwa nemadz̄u ophu a-su l'iphe, Chileke meru ta adu du ree; ?I bu ḡunu? ?Iphe, a kpuru l'urwa, oojije onye kpuru iya n̄u s̄u: “?O nw̄uru ịnwagha b̄e o gude i kpua mu g'i kpuru mu-a?” ²¹?Tobudu o-kp̄u-ite maru g'oo-me ırwa iya? O -du iya g'o gude uzi ırwa lanu kpua ite labo ge nanu b̄uru ite, e meru ɔna; ophuu ab̄uru ite, e med̄uru ɔna; ?t̄o kp̄udu iya?

²²?i-sukwanu agha m̄e o -b̄uru l'oo Chileke eme egube ono? O d̄uru ndu Chileke meru ge ya gude goshi oke-ehu-eghu iya; waa g'ike iya beru. A makwaru-a lę ndu ono gbawaru g'o gege egude oke-ehu-eghu iya mebyia ph̄e; ole ootaru ph̄e nshi shii. ²³O d̄ukwanuru ndu ophu Chileke gude eme ge ya goshi l'odu-biribiri iya te nwedu etu. Ndu k'ono b̄e o ph̄ru obu-imemini, bu iya bu ndu ono, o t̄ubehawaru lę yele ẹphe a-gbaru l'odu-biribiri iya ono. ²⁴O b̄uru anyibe ndu k'ono, o shi lę ndu Jiu m̄e ndu ab̄udu ndu Jiu kua ono b̄e o ph̄ru obu-imemini ono. ²⁵O b̄uru iphe ono b̄e o pfuru l'ekwo Hosiya s̄u:

“Ndu eshidu b̄uru ndibe mu
b̄e mu e-mechaa kua
ndibe mu.

Ọha ono, mu eshidu yee obu
ono b̄e mu e-mechaa
kua ndu mu yeru obu.

²⁶Teme o b̄uru l'echilab̄o ẹka
ono,
e shi s̄u ph̄e l'ephe ta
ab̄udu ndu k̄e Chileke
b̄e aa-n̄odu kua ph̄e
unwu Chileke;
mb̄u Chileke n̄o ndz̄u.”^d

²⁷Teme Azáya chikwaapho mkpu ẹhu ndu Ízurelu s̄u: “Unwu Ízurelu -hakpoo m̄e obeta ẹphe je l'aha g'ea, kuru l'eniyim; o kwapho nwa ndu ophu abadu ishi b̄e aa-dz̄ota. ²⁸Noo k̄ele Nnajjuphu e-mekota iphemiphe, o pfuru ndiphe. Oo-mechachaa ya egwegwa; mee ya rengurengu g'oo-du.” ²⁹O duhukwaa g'iphe, Azáya pfuhawaruro teme o mee s̄u: “O t̄o bu lę Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike te ekwedu g'awa anyi bvuebe m̄e anyi abv̄u ge Sodomu; mb̄u m̄e o mee anyi iphe, o meru Gomóra.”

Upfu, adu ndu Ízurelu l'okpa

³⁰Nta-a ?bu awe b̄e anyi a-sukwanu iya ishi? Ndu ono, ab̄udu ndu Jiu ono, eshidu kukebe ẹhu eme g'a ḡua ph̄e lę ndu pfuberekoto ono;

^d 9:26 Ḡunaa Hos 1:10.

bụakwaa ndu pfüberekoto; kele ẹphe kwetaru. ³¹Obenu lẹ ndu Ízurelu, bụ ndu kukeberu ẹhu eme g'a gụa phẹ lẹ ndu pfüberekoto ono; ta adukwa ike bürü ndu pfüberekoto. ³²?O bürü gụnu kparụ iya? Oo kele ẹphe te egudedu ekweta chọọ ya; o gbẹ bürü iphe, ẹphe gude ike k'eka phẹ meta; opfu l'ephe eme iphe, ekemu pfuru bẹ ẹphe gude chọọ ya. Ẹphe jenụ evukota oke m kpuma ono daa iko. ³³O bürü iya bụ iphe, e deru sụ:

“Unu hümakpodapho!
Mu woakwaru
m kpuma,
a-nodu adu ndiphe ụpfu
togbo lẹ Zayonu;
mbụ m kpuma ẹphe
e-vukota daa iko.

Ophu onye kweru nkiya
abyadụ akwa izimanụ.”^e

10 ¹Unwunna mu; iphe, dükpoor mu ree l'obu; teme o bürü iphe, mu anoduje epfu anụ Chileke g'o meeru iya ndu Ízurelu bụ g'o mee g'a dzọọ phẹ. ²L'ophu mu makpooru bụ l'oophu phẹ aphuphu l'ehu emeje uche Chileke; ole ẹphe te egudedu mmamiphe eme iya. ³L'eshinu ẹphe amadụ k'apfubekoto ọphu shi Chileke l'eka; ẹphe gbẹ acho apfubekoto k'eka phẹ; bẹ ẹphe shi nno ji ka eworu onwophẹ dẹe l'apfubekoto kẹ Chileke. ⁴Lé Kéreshi meakwaru g'ekemu ta abuhe ụzo, Chileke shi agụ nemadzụ l'onye pfüberekoto; g'iphe, bükpoor onye kweru kẹ Kéreshi bürü onye Chileke a-gụ l'onye pfüberekoto.

Ndzota bụ kẹ ndu kẹ Kéreshi

⁵Wakwa gẹ Mósisu deru k'apfubekoto ọphu shi l'ekemu baa: “Onye eme iphemiphe ono bükwa iya bẹ oo-gude nodu ndzụ.” ⁶Obenu l'ọ waa iphe, e deru lẹ k'apfubekoto ọphu shi l'ekweta baa: “Ta adukwa teke ii-je ari sụ: ?Bụ onye a-dụ ike laa l'imigwe.” Mbụ je ekuzeta Kéreshi. ⁷Ozoo; “?Bụ onye l-e-nyiba l'alị-maa?” Mbụ je ekufuta Kéreshi. ⁸?Bụ gụnu bẹ eepfukwanu? “Opfu Chileke noakwa ngu ntse. O kwa iya bụ opfu, ijkpu l'ọnụ; bya abürü iya bụ iphe, nọ ngu l'egomunggo.” Oo ya bẹ bụ ozi-oma ono, anyi ezi onoya, bụ iya bụ opfu k'ekweta-a. ⁹Teke o bụ l'i gude onu ngu pfua ya hoo haa l'oo Jizosu bụ Nnajiuphu obu; bya egude ọkpoma ngu g'o ha kweta lẹ Chileke meru iya; o shi l'onwu teta dzuru ndzụ; l'a dzọọ ngu. ¹⁰Onye gude obu iya g'o ha kweta; Chileke agụa ya l'onye pfüberekoto; o bürü onu bẹ eegudeje pfua kẹ Kéreshi hoo haa; l'adzọ onye ọbu. ¹¹L'e dekwari l'ekwo-opfu Chileke sụ: “Onyemonye, woru onwiya ye iya l'eka bẹ iphere tee mekwa.” ¹²O tọ duekwa m kpocha, dù nụ. L'onye pho bụ onye

^e 9:33 Gunaaz Azá 28:16.

Jiu; onye ophuu bürü onye Gurisu ta adüekwa; kèle o bühukwapho Nnajuphu lanu ono bụ Nnajuphu phē g'ephe ha. O nodu emeru iphe, bükpoo ndu epfuye anu iya nụ eze-iphe-oma, paru eka apaa. ¹³Kèle “o kwa iphe, bükpoo onye l'eku əpha Nnajuphu bę aa-dzota.”

¹⁴?Denu g'ephe e-shikwanu eku əpha iya m'ephe ekwetaduru nkiya? Teme ?denu g'ephe e-shi kweta k'onye ephe teke anumaswee nkiya? ?Denukwanu g'ephe e-shi nüma iphe, adudu onye pfuru phē iya nụ?

¹⁵?Denukwanu ge ndu-ozi-oma e-shi je ezi ozi-oma; l'ebé abụ l'e ziru phē g'ephe je? O bürü iya bụ iphe, e deru sụ: “Lenu iphe, okpa phē ama; mbụ okpa ndu ezi ozi-oma kę nchi adu doo; teme ephe nodu ezi iphe, du ree.” ¹⁶Ole o tọ buebedu g'ephe ha bę meru iphe, ozi-oma ono pfuru. Kèle Azáya pfukwaru sụ: “Nnajuphu ?buhunu onye bę kweru kweta iphe, o nümaru anyi l'önü?” ¹⁷O ya bụ l'ekweta shi l'anüma iphe. Iphe, aanüma bükwanuru Opfu Chileke.

¹⁸Ole gę mu jieshikwa: ?Bụ anüma bę ephe ta anümaduru ozi-oma əbu tọ? Waawakwa! Ephe nümachacharu iya-a!

“A nüma-dzukwaru olu phē
l'ekameka l'eliphe.

Mbụ l'opfu phē ngakotaru
eliphe jasụ
l'eka igwe beru;
alị beru.^f

¹⁹Mu byakwa ajia sụ: ?Bụ ənya bę ozi-oma ono eshidu doo ndu Ízurelu tọ? Lẹ Mósisu vuhaakwaru ụzo yee ya ənu sụ:

“Mu e-gude əha, abụdu
okpobe əha
meru okophoo ye unu l'ehu.

Mu e-gude əha, eme eswe
kpatsu unu əhu-eghu.^g”

²⁰Teme Azáya kabakwaa ya rọ epfushi ike sụ:

“O kwa ndu te eshidu acho
mu nụ bę hümara mu
nụ.

O bürü ndu te eshidu aji aji
mu bę mu goshiru
onwomu.^h”

²¹O byakwanu l'ehu ndu Ízurelu; o sụ: “O tọ dudu teke mu ta amachijedu əka gę mu heta ndu ono, bụ ndu kwefuru mu ike ono; mbụ ndu ejo-ökpo-ma ono; g'ephe dakobe lwaphuta azụ lwapfuta mu.ⁱ”

^f 10:18 Gunaan Ebvü 19:4. ^g 10:19 Gunaan Dit 32:21. ^h 10:20 Gunaan Azá 65:1.

ⁱ 10:21 Gunaan Azá 65:2.

Obu-imemini, Chileke aphuru ndu Ízurélu

11 ¹Mu byakwa ajia ozo su: ?Bu ajika bę Chileke jikawaru ndu nki-ya tö? Tuşwekwa! Mbędua l'onwomu bükwa-a onye Ízurélu. Mu bę oshilökpa Ébirihamu; bya aburu onye ıkpa-ipfu Benjaminu. ²Chileke ta ajıkakwaru ndu nkiya, bę ndu o vuru izzo mahawaru. ?Unu ta amadu iphe, eıkwo-opfu Chileke pfuru; mbę gę Elayijia gude chia Chileke ichi ndu Ízurélu su: ³“Nnajıuphu; ephe tıkoakwaru ndu mpfuchiru nkengu gbuebe; bya enwukpošhia oru-ngweja ngu. O bıwaru mbędu phodu-ru kpoloko; ephe nođu emekwapho g'ephe gbua mu.” ⁴Ole, ?Bükwanu gunu bę Chileke pfuru iya? O sürü iya: “Mu dobekwaru iphe, ha g'ınu nemadzı iri l'esaas l'umadzu ıkporo iri, bę ndu teke ewosweeru ikpere gbuaru Balı l'alı.” ⁵Nokwapho g'o dı nta. O dıkwaru-a nwa ndu Chileke gudeephо k'eze-iphe-oma, oome haru hıta. ⁶Teke o bükwanu l'ıo eze-iphe-oma bę e gude hıta phę; o n'iya-a bę l'o tö buedu iphe, e setarü l'akanya; ıdumeka bę eze-iphe-oma ta abuekwa eze-iphe-oma. Teke o bükwanu l'ıo iphe, e setarü l'akanya; o n'iya-a bę l'o tö buedu eze-iphe-oma; ıdumeka bę akanya ta abuekwa akanya.

⁷Su-a; ?bu awe bę anyi a-sube opfu obu ishi nta-a? O tö bıebekwa ndu Ízurélu l'ophu nataru iphe, ephe riru aphı iya; o kwa ndu a hotaru na-tarrı iya. Ndu ophuu bükotaru ndu a kpı-chiru ıkpoma. ⁸O bıru iya bę iphe, e deru l'ıkwo-opfu Chileke su: “Chileke nıakwaru phę maa meru mgbenya nođu erwe phę. Ephe te egudeedu enya aphı ızo; ophu ephe anumajeedu iphe lę nchi byası ntanı-a.” ⁹Teme Dévidi pfukwaapho su:

“Gę nri, ephe eri eriri
bükwaru phę
ónyà-enu
yele ónyà-anı,
ephe a-nmalahı.
L'o bıru ıpfu dı phę l'ıkpa;
g'e gude iya gwata phę
ugwo iphe, ephe meru.

¹⁰G'enya gbahıkwa phę ıchii
g'o tö dı iphe,
ephe a-hıma.
G'apfı hufukwa phę bükiliı
jası l'ojejoje.”

¹¹Mu byakwa ajia ozo su: ?ıkpa kabę tsıa ndu Ízurélu ntsı k'ophu ephe darwuwaru ali; ebe ephe agbalihubaedu tö? Tuşwekwa! ıchikwa l'ıkpa, tsıru phę ntsı ono meru g'o gude ndzota rwube ndu ıhodo; g'eeshikwa-nı egube ono gę ndu Ízurélu awata phę ekoru okophoo. ¹²L'eshinu o bę emeswe, ndu Jiu mesweru meru g'o gude urwu kwata gbaaru ndiphe

mgburugburu. Uburu, butaru ndu Jiu mekwaapho g'urwu kwata gbaaru ndu abudu ndu Jiu. Mbụ l'urwu a-kwatakwa kabaanụ shii ọkpobe akaka mē ndu Ízurelụ g'ephe ha Iwapfuta azu Iwapfuta Chileke.

Ndzota kę ndu abudu ndu Jiu

¹³Nta-a bükwa unubę ndu abudu ndu Jiu bę mu epfu eyeru. Sü-a; eshi-nu mu bụ onye-ishı-ozi kę ndu abudu ndu Jiu; bę mu gudekwa ozi ono eku onwomu. ¹⁴K'ophu bụ; g'o duhabe; mu egudeje iya eme gę ndu alị mu ono awataru unu ekoru okophoo; gę mu eshi nno haru phę dzọ.

¹⁵L'o -buru teke ẹphe jíkaru Chileke bę Chileke gbę mee gę yele ndiphe bya adu lę ree; ?bụ gụnu e-mekwanu mę Chileke nataę phę pho ọzo? Ndu nwụhuru anwụhu a-gbeshikwa dzuru ndzụ ọzo.

¹⁶L'o -buru lę mebyi-iphe-mbụ ono dụ nsọ; bę mkpukorophu iya dükotanaa nsọ. O -buru l'ogbarabvu-oshi dụ nsọ bę ékali iya l'ophu dükotaakwapho nsọ.

¹⁷Sü-a; ndu Jiu dụ g'oshi olivu unuphu, a haru ékali iya kwashịa. Unubę-dua, abudu ndu Jiu bürü ékali-oshi olivu egü, e wotaru bya edepfube l'eka a kwafuru ékali k'unuphu pho. E depfube iya; o dzuru ndzụ. Nta-a bę unu shiwa l'ogbarabvu olivu unuphu pho amitaje mini gude nođu ndzụ. ¹⁸Oo ya bụ lę-a; te ejekwa asụ l'o tọ dudu iphe, ékali iya ọphu a kwashiru pho bụ. ?Bụ kę gụnu bę ii-gude eku onwongu? Nyatakwa l'o tọ büdu ngu gudeshi ogbarabvu-oshi ono; l'o chia ogbarabvu-oshi ono gudeshi ngu.

¹⁹Ii-gbenu sü: "A kwafuakwaru ékali-oshi ono; g'e depfube mbedula." ²⁰Ole makwaru l'iphe, kparu iphe, e gude kwashịa ya bükwa l'o to woduru onwiya ye Kéreshi l'eka. Gübuedua nyikatakwani pfuru pfushia ike; kele i kwetaru. Oo ya bụ lę-a; te etsenüpho etsetse; gę ndzụ gujekwa ngu. ²¹Eshinu Chileke ahadụru ọkpobe ékali-oshi ono kę mmanụ; ?bụ-chia gübuedua bę oo-ha kę mmanụ? ²²Nowaro g'ii-gude hümä lę Chileke emeje odoo; hümakwapho loomeje nemadzụ iphe kpangangaa. O meru ndu jíkaru iya nü iphe kpangangaa. O mekwanaaru gübuedua odoo; mbükwa mę o -buru l'i kweru nopyabe l'odoo obu, oomeru ngu; ọdumeka bę o kwafujekwa ngu pho. ²³Teke o bụ lę ndu kę Jiu jíka-buhuru eze-iphe-oma kę Chileke bę Chileke e-wolekwaru phę-a dophu azu l'eka ẹphe shi nođu; kele Chileke a-dükwa Ike dophu phę azu l'eka ẹphe shi nođu. ²⁴Oo ya bụ lę-a; o -buru l'a kwafuru ngu l'oshi olivu-egü ono; bya eworu ngu depfube l'oshi olivu-unuphu pho; mbụ o buru iphe, e meru g'e te emejedu iphe; ndu ọwa-a, bükwanu phę bụ ékali-oshi olivu-unuphu ono gedegede bę oo-kabakwanu Chileke nphe eworu ékali iya, o shi kwafu akwafu pho woru depfube l'oshi, ékali iya ono shi nođu.

Obu-imemini Chileke l'ehu onyemonye

²⁵Unwunna mu; o nweru ọkpobe-opfu, e domiru edomi, mu eme g'unu maru; g'unu ete ejedju arị l'unu manukawaru iphe. Iphe, unu a-maru bụ

le-a; o to bükwa ge ndu Ízurélu bu ejø-ókpoma nta-a bu g'ephe a-düyüwaro jeadüru. Teke ejø-ókpoma phë ono a-nø-beru bükwa teke ndu abüdu ndu Jiu, Chileke hötaru l'a-tükowa lwaphutawa azu byapfuta iya. ²⁶ O ya bu; teke ono; aa-tüko iphe, bu Ízurélu mgburugburu dzøo, bu iya bu iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su:

“Onye-Ndzota e-shi le Zayonu
bya.

Øo-tüko ejø ememe,
unwu Jiékopu
shi eme wofuköta phë
l'ehu.

²⁷ ‘Kele iswa-a bükwa ogbandzu,
e-shi mu l'eka laaru
phë teke ono,
mu a-gükotaru phë nvü
l'iphe-eji,
ephe mekötaru ono.’”

²⁸ A -bya le k'ozi-oma ono be o gbékwa bürü iphe kweru unu l'ephe bu ɔhogu Chileke. Obenu l'a -bya le k'ahöta, Chileke hötaru ndu Jiu be ephe bükwanu ndu Chileke yero obu l'opfu éhu ndiche anyi phë. ²⁹ Lé Chileke ta agbanwe-jekwa iphe, o rihawaru k'ememe l'ehu ndu o hötaru g'ephe bürü ndu nkiya. ³⁰ Lunubé ndu abüdu ndu Jiu shi bürü ndu te kwejedu eme iphe, Chileke pfuru; obenu le nta-a be Chileke phürü unu obu-imemini opfu le ndu Jiu te ekwejedu eme iphe, o pfuru. ³¹ Nokwaphö g'o dù ndu Jiu bu ono. Nta-a be ephe te ekwekwaphö eme iphe, Chileke pfuru g'ee-shi ge Chileke aphüaru phë obu-imemini g'o phürü unu. ³² O ya bu le Chileke harü onyemonye üz o g'ephe te ekweshi eme iphe, o pfuru ge ya a-phüaru onyemonye obu-imemini.

Odu-biribiri Chileke

³³ Ha-oo! nkamanya yele mmamiphe kë Chileke pakwaru omilomi. Ikpe, ookpeje ta adulkwa onye súru iya amaæberu; ebe o dukwa onye súru amakötataru g'o meje iphe iya. ³⁴ “?Bü onye maru uche Nnajiuphu? ?Bü onye egoshije iya iphe, oo-noðude eme? ³⁵ ?Bü onye nujeru iya iphe; k'ophu oo-sü g'o pfükwa ya ugwo iphe iya?” ³⁶ O ya meru iphemiphe. O bürü iya be iphemiphe shi l'eka iya dù; o bukwaru iya pho be iphemiphe, dù dù-doru. Gajaja bürü kë Chileke jasü le tuutuutuu le mijimimii. Nokwa g'o dù.

Adzuru ndzü je ozi Chileke

12 ¹ O ya bu; ünwunna mu; eshinu Chileke aphüaru anyi obu-imemini nno be mu arwø unu su g'unu woru onwunu nü

Chileke ọkpobe anụnu; unu bürü iphe, dzụ ndzụ, unu gude gweeru Chileke ngwěja, dụ nso bya abürü ọphu Chileke natarụ. Noo iphe, büyü ọkpobe abarụ Chileke ejá büyü onoya, büyü iphe, gbarü iya nụ. ² Unu te ekwekwa eme g'ụnwu-eliche anoduje eme. Iphe, unu e-mechia büyü g'unu haarụ Chileke onwunu g'o bürü iya l'a-noduje agbanwe obu unu; g'uche unu bürü iphe ọphúú g'unu a-duje ike maru iphe, büyü uche Chileke, büyü iya büyü iphe, dụ iya ree; bürü iphe, o natarụ bya abürü iphe, duebe ree.

³ Iphe, mu gude epfuru unu iphe-a, mu abyä epfupfu-a bükwa le Chileke mewaru mu eze-iphe-oma; mu nödu epfuru iya unu g'unu ha sụ g'unu ta arijekwaru onwunu g'unu ahadụ. Ochia iphe, unu e-meje büyü g'unu deje enya le mini maru iphe, unu ari. Chileke hewaru onyemonye oke iphe-oma, shi l'ekwekwe, onye kweru nkiya. Noo iphe, e-goshije onyemonye iphe, oo-nodu ariru onwiya büyü ono. ⁴ Lọ kwa g'o dụ l'ehu nemadzụ büyü ono; l'ogwěhu lanụ enwejekwaru mpfukashi, dụ igwerigwe; mbüyü ephe nödu atukoje emegbaa iphe, dụ iche iche. ⁵ Nokwapho g'anyi dụ igwerigwe; ole anyi shiwaalatugba, anyi le Kéreshi tüğbaru bürü ogwěhu lanụ. Onyenonu l'oome gę yele nwibe iya dogba ehu. ⁶ Anyi nwegbaarụ iphe-oma, Chileke meru nụ anyi l'ehu l'ehu; onye g'eze-iphe-oma nkiya ha. Nta-a büyü g'anyi gudeje iya mee iphe, g'o gbaru. O bürü mpfuchiru, g'onye ono pfujekwa iya g'o goshiru iya ya l'ekwekwe, o kweru. ⁷ Teke o büyü onye Chileke meru iphe-oma k'eje ozi; g'onye obu yeru ehu l'eje ozi. Teke o büyü ezi iphe; g'onye obu zijekwa iphe. ⁸ Teke o büyü adụ obu; g'onye obu nöduekwapho l'adụ nemadzụ obu. Teke o büyü lanụ iphe; g'onye ono sajekwa eka asasa nụ iya. G'onye no l'ishi kukebjekwa ehu jeshi ozi ike; g'onye aphụ obu-imemini phujekwa iya l'ehu-utso.

N-yemobu

⁹ Gę n-yemobu i yeru nemadzụ ta abükwaru l'eregede. Kpajeru iphe-eji l'aphara; gudeshia eka l'eme iphe, dụ ree. ¹⁰ G'onyenonu yeje nwibe iya obu mebyi eyeye gude goshi l'unu tükoru bürü ụnwunna lanụ. G'onyenonu kajékwa akwabę nwibe iya übvù eme l'onwiya. ¹¹ Jeshijekwa ozi ike; te emejekwa enyiru. Hakwaa gę Unme-dụ-Nsọ meje ngu ire l'ehu; shi egube ono mee g'ejeru Nnajiuphu ozi e-vuje ngu evuvu l'obu. ¹² G'iphe ono, unu ele enya iya ono meje g'ehu tsọ unu utso. Unu atakwapho nshi mę unu -nödu eje iphe-ehuka. Unu epfu anụ Chileke mkpürumkpuru. ¹³ Unu yejeru nwibe unu, unu l'ephe tükoru bürü ndu kę Chileke eka le mkpa, dürü phę nụ. Unu ekukebeje ehu kwaa ębyaa, byaru unu.

¹⁴ Unu gojeru ọnụ-oma nụ ndu eme unu mkpawere. Mbüyü-a unu gojekwa ọnụ-oma; unu ta atujekwa nemadzụ ọnụ. ¹⁵ Ndu ozo -nödu ete ęswa; unu tsojekwarụ phę tee ęswa; ndu ozo -nödu ara ękwa; unu tsokwaru phę raa ękwa. ¹⁶ G'uche unu le nwibe unu bujekwaru nanụ. Unu te edobejekwa

onwunu g'unu ahadü. O chia iphe, unu e-meje bụ g'unu lẹ ndu enya lwaru megabajé. Unu ta abujekwaru nwomaru-ọ-machata.

¹⁷Unu te egudejekwa ejio-iphe pfua nemadzụ ugwo ejio-iphe, o meru unu; gbahaa g'unu kukebeje ẹhu meje iphe, onyemonye a-maru l'oo iphe, dū ree. ¹⁸Unu kukebe ẹhu seje g'unu l'onyemonye nōdu lẹ nchi-odoo; l'iphemiphe, unu eme; mè oo-je l'ekwe ememe. ¹⁹Ndu mu yeru obu; unu te emelatajékwa ugwo iphe, e meru unu. Unu hajékwa gẹ Chileke gude oke-ẹhu-eghu iya melata onye ono. L'e dekwaru l'ékwo-opfu Chileke sụ: "Emelata bükwa mu bẹ ọ dürü; ọ bürü mu l'a-pfụ ugwo." Noo iphe, Nnajiuphu eepfu. ²⁰O chia iphe ii-meje bụ: "O -bürü l'onye opfu ngu bẹ ẹgu agụ; nụ iya nri. Teke ẹgu mini agụ iya; kee ya mini g'o ngua; lẹ i -nodu eme nno bẹ i kpóberu iya icheku-óku l'ishi." ²¹Te ekwejekwa g'ejio-iphemekpee ngu; gudejechia iphe-oma mekpeje ejio-iphe.

Akwabẹ ndu-ishi ùbvù

13 ¹G'onyemonye mejekwa iphe, ndu-ishi phẹ suru g'e meje. L'o tọ dükwa onye byaru abürü ishi mè o -budu l'o shi l'eka Chileke; tème ọ bürü Chileke bẹ yeru ndu ophu bụ iya nụ nta-a. ²L'onye jikaru eme iphe, ndu-ishi pfuru bükwa ndu-ishi, Chileke yeru bẹ onye ono jikaru. Ndu ajíkakwanu phẹ nụ bürü ikpe bẹ ẹphe esekö ekpu onwophẹ l'ishi. ³Lẹ ndu eme iphe, dū ree ta atsujekwa ndu-ishi ebvu. Ndu atsụ ndu-ishi ebvu bükwa ndu eme ejio-iphe. Teke ọ bụ l'o dū ngu g'i b'atsujeshi ndu-ishi ebvu; ọ n'iya bụ g'i meje iphe, dū ree g'onye-ishi ajaa ngu ajaja. ⁴Kele onye-ishi ono bükwa onye-ozi Chileke; iphe, oome bürü iphe, a-dürü ngu lẹ ree. Ole teke i mekwanuru iphe, adudu ree; tsulkwaa ya ebvu; kele e te eyekwaru iya kẹ mmanụ. Ọ bụ onye-ozi Chileke; bürü onye ahụ ndu eme ejio-iphe ahùhù gude egoshi oke-ẹhu-eghu kẹ Chileke. ⁵Noo g'o gude unu je l'emeje iphe, ndu-ishi pfuru; ọ tọ buledaa g'unu agbalaaru oke-ẹhu-eghu Chileke; obenu l'o bufukwaapho g'unu meje iphe, obu ta anmadụ unu ikpe.

⁶Nokwaphẹ iphe, meru g'o gude unu je apfije akiriko. Noo kele ndu-ishi ono bụ Chileke bẹ ẹphe ejeru ozi; ẹphe nōdu anoduje eme g'ephẹ jee ya g'o gbaru. ⁷Unu mejeru phẹ iphe, rwuberu phẹ nụ. Onye o rwuberu l'atụru akiriko nụ; unu atụru iya nụ iya; onye o rwuberu l'atụru ụtu nụ; unu atụru ụtu nụ iya; onye o gbaru l'eyeru nsọ; unu eyejeru iya nsọ; onye o gbaru l'akwabẹ ùbvù; unu akwabẹ iya ùbvù. Unu mejeru onyemonye iphe, rwuberu iya nụ.

Eye nemadzụ ibe ngu obu

⁸G'o tọ dükwa ugwo, unu e-jijeru nemadzụ; gbahaa ugwo n-yemobu. Kele onye yeru nwibe iya obu mekötakwaru iphe, ekemu suru g'e meje. ⁹Kele iphe, bükpo ekemu-a g'o hakötakpoo, bụ iya bụ; te erikwa ogori;

ophu i gbukwa öchi; ophu i zikwa iphuru; ophu iphe, onye ozo agujekwa ngu; mewaro unwu ekemu ozo, yiğbaa ya nü. Ekemu ono g'o hakotakpoo jeru aşube ishi le: "Yee nemadzü ibe ngu obu g'i yeru onwongu." ¹⁰ Onye yeru nemadzü ibiya obu te emejekwa iya ejo-iphe. Noo g'o gude n-yemobu bürü emeębe iphe, ekemu pfuru.

Akwakobe k'abyabaya Kéreshi

¹¹ Su-a; iphe mefşaru g'o gude unu je atukoje iphemiphe ono eme bụ ge nta-a gbaru; mbụ l'o rruwaru teke unu e-shi le mgbenya tehu. Noo kele nta bẹ ndzota anyi kawaa ntse eme le g'o shi du-be ḥanya mē a -gbẹ le teke anyi beberu kweta kẹ Kéreshi. ¹² O dükwaan ḥanya abalị keru ẹbo; nchi aboḥu dükwaan ntse. Qo ya bụ; unu g'anyi gwobenu iphe, eeme l'ochii; kwaan onwanyi ngwogu ophu anyi e-gude alwụ ogu l'iphóró. ¹³ G'anyi meje ọkpobe umere, eme l'iphóró; anyi ahaa eme kẹ nwanyi ọzoo kẹ nwoke; haa angunuka mē. Anyi ahakwaapho emephe opfu; haa iji-enção. ¹⁴ O chia iphe, unu e-meje bụ g'unu tükokpoephō umere Nnajüpħu, bụ Jizosu Kéreshi meje g'oha. Unu ta ahàkwaru obu egube nemadzü, unu shi bürü ụzo; mbụ k'ophu unu e-mejeephō ejo-iphe agu iya nü.

Anma nemadzü ikpe l'egomunggo

14 ¹Onye ekwekwe iya du nyegenyege; unu hajekwa iya g'unu l'iya nodu. Q l'qo g'unu l'iya te ejekwa atu ego l'iphe, o sru l'qo ọwa-a g'o du iya bụ ọwa. ²O dürü ndu adudu iphe, ẹphe aso nsø eriri; o bekwanu l'onye ophuu, ekwekwe iya dükwaadu nyegenyege pho buepho iphe, oorije bụ ẹba-ophe. ³Qo ya bụ; g'onye ono, ta adudu iphe, qoso nsø pho ta akpokwanu onye ophuu ẹbo l'afu l'o to ridu gę ya eri. Noo kele Chileke nataakwarupho yębedua. ⁴?I bụ gunu? kę g'o bürü onye ejeru onye oze ozi bę ji-nodu agbarwüşhi. Qo Nnajüpħu iya bę a-nma iya ikpe l'oome ejị; ọzoo l'osu l'oome ree. O bekwanu l'oo-nodu eme ree; kele Nnajüpħu sru g'oo-me iya g'o me ree.

⁵ O nweru onye a-hota eswe ujiku lanu dobe l'oo eswe ono kakota ndu ophuu mkpa; nweru onye a-rị su l'eswe ta adudu ophu ka nwibe iya mkpa. G'onyenonu pfuerupho l'ophu o pfuru pfushia ya ike. ⁶Onye rịru l'o nweru mboku ophu ka nwibe iya mkpa dobe iya iche; l'eme iya gude akwabę Nnajüpħu ùbvù. Onye adudu mboku, dürü iya le nsø bukwarupho Chileke bę oomeru iya. Onye adudu iphe, qoso nsø eriri l'eri iya gude akwabę Nnajüpħu ùbvù. Noo kele ookeleje Chileke ekele iya. Onye aso iphemiphe nsø bürü Nnajüpħu bę qosoru iphemiphe nsø; teme o nodu ekeleje Chileke ekele iya. ⁷Q tọ dükwa g'anyi ha; onye nō ndzü nō-doru onwiya; ophu o dükwa onye anwühu anwühu anwühu-doru onwiya. ⁸ Anyi -dzürü ndzü; bụ Nnajüpħu bę anyi dzürü iya; teke anyi anwühu anwühu; o kwapho Nnajüpħu bę anyi anwühu alapfu. Qo ya bụ l'anyi bụ

kę Nnajjuphu: mę anyi nō ndzụ; mę anyi anwụhu anwụhu. ⁹Kele Kéreshi nwụhuchaaru bya adzuru ndzụ ozo g'oo-bụru Nnajjuphu ndu nwụhuru anwụhu; mę kę ndu dzụ ndzụ. ¹⁰Sụ-a; ?denu g'o gude i nodu agbarwụshi nwanna ngu l'ime obu ngu? Ozoo; ?o meru imagha bę o gude i nodu akpo iya ębo l'afu? ?Tị madụ lę g'anyi ha l'e-mechaa pfukotaru l'iphu Chileke; onye bụ iya l'e-kpekota anyi ikpe? ¹¹Noo l'e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“Eshinu mu dzụ ndzụ;
bę onyemonye
e-mechakwaa gbuaru mu
ikpere l'alị.
Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
Onyemonye e-mechaa
pfukọta l'oo mu bụ
Chileke.”^k

¹²Qo ya bụ lę g'anyi ha l'onye l'onye l'e-emecha nodu l'iphu Chileke; doo edo onwiya.

Akwatsu nwibe ngu

¹³Qo ya bụ; g'anyi ta anodujeshinu agbarwüşhi nwibe anyi. O chia g'anyi tuko tubua g'anyi ta abujeru ụpfu dụ nwanna anyi l'okpa; ozoo meta iphe, e-me g'o mee iphe-eji. ¹⁴Eshinu mu lę Nnajjuphu, bụ Jizosu tügenbaru bụru nanu bę ophu dokpooru mu ẹnya ọkpobe edodo bụ l'o to dudu iphe, eeri eriri, mu asokwadu nsø. Ole teke o bụ l'o nweru onye pürü sụ l'iphe, dụ egube-a bę ya aso nsø; o ya bụ; iphe ono a-bụru iphe, aaso nsø l'ehu onye ono kwa. ¹⁵Teke o bụ l'i gude k'iphe, iiri l'ọnụ mee nwanna ngu; k'ophu ẹhu ebvuduru iya ebvuru; o ya bụ l'i ti mehedu iphe, egoshi l'i yeru iya obu. O ya bụ; g'iphe, iiri l'ọnụ ta akpatakwa gę nwanna ono, Kéreshi nwụhu-chiru ọnwu ono laa l'iswi. ¹⁶Te ekwekwa g'iphe, dụ ree, iime vuta ejo epha. ¹⁷L'iphe, bụ lę Chileke bụ eze ta abukwa l'iphe, eeri l'ọnụ; ozoo l'iphe, aangụ angungu. O kwa apfubekoto; yele nchi-adu-doo; waa ẹhu-utso ophu shi l'eka Unme-dụ-Nsø. ¹⁸Onye ejeru Kéreshi ozi egube ono eme iphe, jiru Chileke epho; bya emekwapho iphe, dụ ndiphe ree.

¹⁹Qo ya bụ; g'anyi tübephe nvо l'iphe ono, emeje gę nchi dụ doo onoya; mbụ iphe ono, l'a-nodu eme gę nwibe ngu pfushia ike l'ekwekwe, o kweru kę Chileke ono. ²⁰Te egudekwa k'iphe, iiri l'ọnụ mebyia iphe, Chileke eme. Iphemiphe, eeri eriri, dübekwa ree. Ole o to gbaduru gę nemadzụ ria iphe, a-kpata gę nwibe iya mee eji. ²¹O kakwa ree g'i tị ta-shị anụ; ophu i ngushi mee; ophu o dükpo iphe, ii-je ememe, bụ iphe, a-bụru ụpfu dụ nwanna ngu l'okpa mee ya g'o daa; ozoo mee ya g'o dụ

^k 14:11 Gunaaz Azá 45:23.

nyegenyege. ²²G'iphe, bükpo iphe, i kweru büekwarupho iphe, dürü gụ le Chileke. Onye ęhu atso ụtso bükwa onye meru iphe, o rịru l'o dụ ree ememe; ębe o dudu teke obu anma iya ikpe l'iphe, o meru. ²³Obenu l'onye abo obu ębo bę ikpe nmakwaru mę o -ria iphe ębu; kélé o tọ nödu Chileke l'eka eme iphe, oome. Kélé iphemiphe, nemadzụ eme; ębe o nödu Chileke l'eka eme iya bükwa ya eme iphe-eji.

Etso ęka Jizosu Kéreshi

15 ¹Anyibe ndu shihuru ike; l'a-nöduje ata nshi l'iphe, ndu eshi-huduru ike eme. G'anyi te emejeekwapho ęhu anyi ęhu anyi.
²Onyenonu g'anyi ha meje iphe, a-tsọ nwibe iya ụtso; l'o bürü iphe, ee-gude kutsee ya. Qo ya bụ; g'obu akabakwanaa ya eshihu ike l'iphe, kę Chileke. ³Lę Kéreshi ta abükwa ęhu iya ęhu iya bę o shi emeje. Iphe, meru nü büephö iphe ono, e deru sụ: "Iphe, bükpo ejo-opfu, ndu epfuru ngu ejo-opfu pfuru ngu bụ mbędua vutaru ọnwu iya." ⁴L'iphemiphe, e dekotaru teke ndiche bę e dekwaru g'o zia anyi iphe. Ooduje anyi obu g'anyi aduje ike taa nshi nödu ele ęnya iphe, Chileke kweru anyi ukwe iya. ⁵Gę Chileke ono, bụ iya emeje g'anyi tajeru iphe nshi; bya aduje anyi obu ono mee g'unu gude etso ęka Kéreshi Jizosu g'obu bürü unu nanu. ⁶Qo ya bụ; g'unu atuko g'unu ha tüğba; gude obu lanu; gudekwaphö olu lanu aja Chileke ajaja; mbụ Chileke, bụ iya bụ Nna kę Nnajuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi.

Ozi-oma bụ kę ndiphe mgburugburu

⁷Qo ya bụ; unu gudeje obu unu haa g'unu lę nwibe unu tüğba; gę Kéréshi hakwarupho; unu l'iya tüğba; noo ya bụ g'aa-jakwanaa Chileke ajaja. ⁸Liphe, mu epfu bụ lę Kéreshi byaru bya abürü onye-ozi ndu buru úbvvü; g'o mee g'iphe ono, Chileke kweru ndiche anyi phę ukwe iya pho vukota. Qo ya bụ; g'oo-shi nno goshi lę Chileke bụ onye ire-lanu, emeje iphe, o pfuru. ⁹Wafua gę ndu abụdu ndu Jiu ajaa Chileke ajaja l'o phunukaru phę obu-imemini, bụ iya bụ iphe, e deru sụ: "Qo ya meru g'o gude mu je l'etu ngu epha l'echilabö ndu abụdu ndu Jiu. Mu e-gude epha ngu gụa ebvu jaa ngu ajaja." ¹⁰Teme e dekwaaphö sụ: "Unubę ndu abụdu ndu Jiu; unu lę ndu Chileke hötaru tükö tee ęswa!" ¹¹Qzo bürü: "Unu tua Chileke epha; unubę ndu abụdu ndu Jiu g'unu ha. Ndiphe mgburugburu; unu tua ya epha!" ¹²Teme Azáya byakwaphö bya epfua sụ: "Oshilokpa Jiesi l'a-bya! Qo ya e-tsefuta bya abürü eze k'iphe, bụ ndu bụ ndu abụdu ndu Jiu. Q bürü iya bụ onye ephe a-nödu ele ęnya iya." ¹³Gę Chileke, onye bụ iya emeje g'anyi lee ęnya iphe, o kweru ukwe iya; mee g'ęhu-ütso unu dzua oke; l'oomekwaaphö g'ęhu dębe unu guu g'unu ha; kélé unu kweru nki-ya. Qo ya bụ; g'unu egude ike kę Unme-dụ-Nsọ kabakpọ ele ęnya iphe ono, Chileke kweru ukwe iya ono.

**Iphe, kpatarụ Polu ede
ekwo-ozi-a egube-a**

¹⁴ Unwunna mu; unubedua bę mu maakwaru majia የን; l'iphe, unu maru buepho eme iphe, ደህ ree; l'unu maru iphe, bę uche Chileke ọkpobe amaru; k'ophu unu sru g'unu a-nodu akpo-ziru nwibe unu ૦. ¹⁵ Ole g'o ደህhabę; o nwekwarupho nwiphe, mu eme ገ mu haru nyatachaarụ unu; የ bürü iya meru g'o gude mu haru pfua iphe ono pfushia ya ike; mbụ የphu mu atsudu ebvu; kele Chileke mewaru mu eze-iphe-oma. ¹⁶ O mewaru mu; mu bürü onye-ozi Kéreshi Jizosu; ገ mu je ezia ndu abudu ndu Jiu ozi; mu eje ozi, gbaru onye uke Chileke l'ezı ozi-oma ono, shi l'eka Chileke onoya. Qo ya bę ገ Chileke anatakwanu ngweja ndu abudu ndu Jiu. L'ọ bürü iphe, Unme-dụ-Nsø e-me g'ọ bürü iphe, e doberu Chileke iche. ¹⁷ Qo ya bę lę mu a-nodu etukpø onwomu የpha ozi, mu ejeru Chileke; eshinu mu lę Kéreshi tıgbawaru bürü nanu. ¹⁸ O tọ dükwa iphe, mu atu ama epfupfu, abudu iphe ono, Kéreshi gbę mu l'eka mee ono, bę iya bę l'o meru ገ ndu abudu ndu Jiu kweta bya aburu ndu emeje iphe, Chileke pfuru. Iphe ono bę Kéreshi gude opfu የnu mu; mę iphe, mu eme ememe; mee ደ ደ egube ono. ¹⁹ O gudekwapho ike k'eme የhumalenyaa, dugbaa biri; mę ike kę Unme-dụ-Nsø gude mee ya. Qo ya bę; e shi egube ono mu nodu asaję ozi-oma kę Kéreshi ono g'ọ gbaru l'ekameka; e -shi lę Jie-rúsalemu jasę mu rwua Ilirikumu. ²⁰ O buerupho iphe lanu, anoduje evu mu evuvu l'obu bę eje epfu opfu Chileke; ole ደ tọ bükwa ገ mu je iya epfupfu l'eka a mahawarụ kę Kéreshi; ገ mu ta agbę gbeshi je akpuaahaa እlo l'eli ọkpa እlo, onye ዓzo tıħawaru. ²¹ O ደ ደ g'iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su:

“Ndu e teke pfusweeru nkiya

l'a-huma l'enyaa.

Ndu e teke anumaa-swee nkiya bę kę nkiya ono e-do የnyaa.”

Polu e-je g'ephe lę ndu Romu kwee

²² Qo iphe ono meru g'o gude o nweru iphe, kpışichawaru mu ugbo olemole ገ mu ta abya agbaphee unu. ²³ Obenu lę nta-a bę eshinu mu jeebewarụ iphe, gbaru mu l'ejeeje l'uswe iya የwa; teme mu nowaa apha olemole, mu shi meta ገ mu e-me ገ mu bya ገ mu l'unu kwee; ²⁴ bę mu arıkwa lę mu e-megha iya nta. Mu arı lę mu a-bata mę mu -jejeephø Supenu. Mu l'unu kpochaa nwupfu nwanshij g'obu shihu mu ike; unu eduwa mu የ ije; ገ mu jeshia ይka ono. ²⁵ O -bürü kę nta-a bükwa ndu kę Chileke nö lę Jierúsalemu bę mu gude iphe ewojeru g'ephe mee ይka atsụ phę l'ehu. ²⁶ Lę ndu kę Kéreshi lę Masedoniya; mę ndu kę Akaya bę chiru idzu; tıħa iphe g'a nü ndu-nsø lę Jierúsalemu; ndu የphu adudu g'ọ ደ phę. ²⁷ Ephe tıħpooru obu phę onyo nü iphe ono. Teme e -jejekpoo ya epfupfu

bé unu maru l'o dūwaa g'ugwo; ephe jiru iya ndu kē Chileke lē Jierúsalem̄; lē teke o bù lē ndu abùdu ndu Jiu bē ephe lē ndu ophu bù ndu Jiu gba mgba l'iphe-oma, shi Unme-dū-Nsō ono, Kéreshi meru nū ndu Jiu onoya l'eka; o ya bù l'o gbaru g'ephe gudeje éku ophu ephe kpataru gude yeru ndu Jiu ono éka. ²⁸ Teke mu jechaerupho ozi onoya; nuchae phē phō okpoga ono, a tütaru onoya l'oo-buru mu eje Supenu; mu e-shiwaro bata teke onoya. ²⁹ Ophu mu maru bù lē teke mu byaru bē mu e-me g'iphe-oma, shi Kéreshi l'eka dzua unu oke l'eka.

³⁰ Ünwunna mu; mu arwō unu sū g'unu gude k'iswi éhu Nnajiuphu anyi, bù Jizosu Kéreshi waa k'eye obu ophu shi Unme-dū-Nsō l'eka Iwubude mu ogu ono. Unu pfuje opfu éhu mu nū Chileke. ³¹ Gé Chileke te ekwekwa gē ndu jíkaru ozi-oma ono l'alí Jiudiya fúaru mu l'uzo; yefua g'iphe, mu gude eje dükwapho ndu-nsō lē Jierúsalem̄ ree anata. ³² O ya bù; o -buru uche Chileke; mu egude éhu-ṣtso byapfuta unu g'anyi l'unu nota; k'ophu oq-búwaruro mu l'unu atüta unme. ³³ Gé Chileke ono, emeje gē nchí dū doo ono swikwaru unu eswiru g'unu ha. Nokwa g'o dū.

Polu ekelegbaa ndu o maru l'ehu l'ehu

16 ¹ Mu eme g'unu maru nwanna anyi nwanyi, bù Fibì; onye l'ejeru Chiochi, nō lē Kenkiriya ozi. ² Unu gude iswi éhu Nnajiuphu anyi nata iya okpobe anata g'o gbaru ndu-nsō l'ememe; unu eyejeru iya éka l'iphe, bükpoo iphe, mkpa iya duru iya l'echilabò unu; l'o yekpoakwaru ikpoto nemadzú éka; mékpoo mbédúa l'ishi onwomu.

³ Unu keleru mu Pirisila yee Akwìla; ndu anyi l'ephe tükoru ejeru Kéreshi Jizosu ozi; ⁴ ndu gude iswi éhu mu l'ozu ishi phē alolo. O tó bùlekwa mu-a l'ekele phē nwékinyi mu k'iphe, ephe meru mu. Iphe, bükotakpoo Chiochi, nō l'alí ndu abùdu ndu Jiu mgburugburu l'ekelekwa phē phō. ⁵ Nokwapho g'unu e-keleru mu Chiochi ono, edzukoje l'ibe phē ono.

Unu kelekwaru mu phō Epenitosu; okpobe ònyà mu, mu yeru obu. Oo ya bù onye vuchakpoo uezworu onwiya ye Kéreshi l'eka lē Eshiya. ⁶ Unu kelekwaru mu phō Meri; onye jeru anyi ozi jeshia ya ike. ⁷ Unu ekelekwaphe Andurónikosu yee Jiuniyasu; ndu mu l'ephe bù ndu Jiu lanu bya abùru ndu mu l'ephe shi tuko nödö mkporo. Ephe bù ndu kwatakporu duru onyemonye lē nso mē a -bya l'eka ndu-ishi-ozí nō; tème ephe vuru mu uezzo bürü ndu kē Kéreshi.

⁸ Unu kelekwaphe Ampuliyatosu; onye mu yeru obu l'ime Nnajiuphu. ⁹ Unu ekelekwaphe Ubanosu; onye anyi l'iya tükoru ejeru Kéreshi ozi; mékwaphe onye ono, mu yeru obu ono, bù Sutakis. ¹⁰ Unu kelekwaphe Apelisu; onye gudewaa umere iya goshi le ya pfu-shiru ike l'ekwekwe, o kweru kē Kéreshi. Unu ekelekwaphe ndibe Arisutobulosu. ¹¹ Unu kelekwaphe Herödiyonu onye mu l'iya tükoru bürü abùbu. Unu ekelekwaphe ndu bu l'ibe Nasisosu; ndu nowaa Nnajiuphu l'eka.

¹² Unu kelekwapo Tirayifina yee Tirayifosa ndu ejeru Kéreshi ozi ejeshikpoo ya ike. Unu ekelekwapo onye mu yero obu, bu Pesisu; onye jewaru Kéreshi ozi jeshikwaa ya pho ike. ¹³ Unu kele Rufosu onye ono, gbaru iche l'ejeshi ozi kę Nnajiuphu ike ono. Unu ekele ne iya; onye du-hukwapo g'o búwaa ne nkemu. ¹⁴ Unu kelekwaru mu pho Asinkiritosu; waa Fulégonu; waa Hemisu; waa Paturobasu; waa Hemasu; mèkpowaro unwunna ozo, ephe l'ephe tükoru nodu l'eka ono. ¹⁵ Unu kele Filologosu; waa Jiuliya; waa Niriyosu; waa nwune iya kę nwanyi; waa Olimpasu; mèkpowaro iphe, búkotakpoo ndu-nsø, ephe l'ephe no l'eka ono.

¹⁶ Unu kelekwa nwibe unu ekele; nmata phé akpa, du nsø. Ndu kę Kéreshi, no l'iphe, búkota Chjochi l'ophu ekelekötakwapho unu ekele.

Iphe, unu e-meje

¹⁷ Unwunna mu; mu arwókwa unu arwórwo sú g'unu letakwa énya m'obvu ndu ono, anoduje eme g'ékwò du onoya; ndu egudeje egube ono agbaghashi iphe, Chjochi kwetarú l'o bu okpobe-opfu. Iphe, ephe anoduje eme bę yee iphe ono, e ziru unu ono ta adagbajedu. Unu kpakwaru phé l'aphara. ¹⁸ Kéle ndu eme ńdu iphe ono ta abúkwa Nnajiuphu anyi, bu Kéreshi bę ephe ejeru ozi; o kwa iphe, ekpíri iya dū phé bę ephe eje ozi iya. Ephe eteje manu l'opfu; gude ire mecha mecha edephushi ndu enwezidu egomunggo. ¹⁹ Ole onyemonye tükoru maru g'unu emeberu iphe, ozi-oma ono pfuru. O búru iphe ono meru g'o gude éhu nodu anoduje atsø mu ńtso. Ole o du mu g'a sú g'unu gudeje mmamiphe majeru iphe, bu iphe, du ree; sefuye éka l'iphe, adúdu ree. ²⁰ Chileke onye bu iya bę nchí-adúdoo shi l'eka taa noekwa ńdu g'o to mee g'unu zopyashia Nsetanu l'ókpa. Gé Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kéreshi mekwaaru unu eze-iphe-oma.

²¹ Timoti, mu l'iya tükoru eje ozi-a; l'ekelekwapho unu. Lusiyosu; waa Jiasonu; mè Sosipeta phé; ndu anyi l'ephe tükoru búru abúbu l'ekelekwáro unu.

²² Mbédua, bu Teshiyosu, l'ede ekwo-ozia; bya abúru onye unu l'iya tükbaru nanu l'ime Nnajiuphu l'ekelekwapho unu ekele.

²³ Gayosu-a, mu bu l'ibe iya-a; teme o búru l'ibe iya bę Chjochi l'ophu edzukoje-a; l'ekelekwapho unu-o! Nokwapho gé Èrasutosu; mbü onye ńwa-a, bu iya edobejeru oha okpoga phé-a; l'ekelekwapho unu yee nwanna anyi, bu Kwotosu.

²⁴ Gé Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kéreshi meeru unu g'unu hakota eze-iphe-oma. Nokwa g'o du.

Aja Chileke ajaja, Polu gude kpó-chia ozi ishi

²⁵ G'anyi jaa Chileke ajaja; l'o ya l'a-du ike mee g'unu pfuru pfushia ike l'ekwekwe, unu kweru nkiya. O búru ozi-oma ono, mu ezi ono bę

oogudeje eme g'unu pfushia ike ono; mbụ ozi-oma ono, l'epfu kẹ Jizosu Kéreshi onoya; bya egoshikwapho iphe ono, e shi domia edomi ono, a phürü l'ophulunya eshi l'edenwede ono. ²⁶Ọ bụru iphe ono bẹ ọ gbẹ nta-a bya emee g'a maru. Nta-a bẹ ọkpobe-opfu ono shiwaal iphe, ndu mpfuchiru Chileke deru bahụ g'ite; a nüma-dzuru iya. Nta-a bẹ Chileke ono adụdu teke aa-sụ l'o shi; ophu ọ dudu teke aa-sụ l'o noo teke oono-beru ono; ziru e woru ọkpobe-opfu ono mee; ọhamoha mgburugburu madzuru iya; k'ophu ee-kwetadzuru meje iphe, ọ sụru g'e mee. ²⁷G'e shi Jizosu Kéreshi l'eka jaa Chileke ajaja; mbụ onye lanụ ono, bụ yębedua nwękiya bụ Chileke; teme ọ bụru iya nwękinyi iya nwe kẹ mmamiphe. G'a jaa ya jasụ lę tuutuutuu lę mijimii. Nokwa g'ọ du.